

Meerjarenbeleidplan Wmo 2016-2019

Samen aan de slag

Afdeling Samenleving

2 oktober 2015

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding	5
2. Diemen, dat zijn wij	7
2.1 Terugblik: Evaluatie meerjarenbeleidplan 2012-2015.....	7
2.2 Ontwikkelingen.....	8
2.3 Decentralisaties; transitie en transformatie.....	9
2.4 Op weg naar een nieuw plan.....	10
2.5 Subsidies.....	11
3 Meedoen in de wijk	13
3.1 Eigen kracht en sociaal netwerk	14
3.1.1 Vrijtijdsbesteding.....	14
3.1.2 Toegankelijkheid Openbare ruimte en gebouwen.....	15
3.1.3 Geschikt wonen.....	16
3.1.4 Mantelzorgers.....	18
3.1.5 Vrijwillige inzet.....	20
3.1.6 Armoedeondersteunende regelingen.....	23
3.1.7 Eenzaamheid/ Voorkomen sociale uitsluiting.....	26
3.1.8 Burgerinitiatieven.....	27
3.2 Algemene voorzieningen	28
3.2.1 Cliëntondersteuning.....	30
3.2.2 Jongerenbeleid.....	31
3.2.3 Vervoer / Verplaatsen in de omgeving.....	33
3.2.4 Veilig Thuis.....	33
3.3 Individuele voorzieningen	35
3.3.1 Begeleiding.....	35
3.3.2 Beschermd wonen en opvang.....	36
3.3.3 Hulp bij het huishouden.....	37
4. Samen aan de slag	39
4.1 Privacy.....	39
4.2 Kwaliteit.....	40
4.3 Sociale kaart.....	41
4.4 Goede overgang van Jeugdwet naar Wmo.....	42
4.5 Samenwerking met de zorgverzekeraar.....	43
4.6 Samenwerking met de wijkverpleging.....	44
4.7 Burgerparticipatie.....	46
4.8 Samenwerking door cliëntondersteuners.....	47
5. Financiën	49
Bijlage 1: Totaaloverzicht van de doelen van 2016-2019	51
Bijlage 2: Afkortingen en begrippenlijst	57
Bijlage 3: Impressie input deelnemers conferentie “Proppenfestijn”	58

Voorwoord

Voor u ligt het Meerjarenbeleidplan Wmo 2016-2019. De wereld van Zorg en Welzijn is op dit moment aan grote veranderingen onderhevig. De Wmo 2015 kent per 1 januari een aantal nieuwe taken voor de gemeente. Onder andere de begeleiding en dagbesteding zijn vanuit de AWBZ naar de gemeente overgeheveld, maar ook bijvoorbeeld Veilig Thuis, het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling is een nieuwe taak voor de gemeente. We staan voor de uitdaging om als gemeente, samen met maatschappelijke partners en inwoners nieuwe taken uit te voeren met een kleiner budget. Die uitdaging willen we graag samen met u aan. Ontmoeten en verbinden is het thema van het collegeakkoord en dit motto gaat ook zeker op voor het werkterrein van de Wmo. In de voorbereiding op de transities hebben we als regievoerder, als verbindende partij, dan ook uitgebreid gesproken met alle betrokken partijen en gevraagd om mee te denken en initiatieven te ontwikkelen. De aanwezigheid van goede en toegankelijke voorzieningen in de buurt is van groot belang voor het versterken van de zelfredzaamheid en participatie van mensen.

In Diemen hebben we de afgelopen jaren al gekoerst op een goede samenwerking met het veld. Onder andere door de doorontwikkeling van het Centraal Servicepunt naar de Brede Hoed, de ontwikkeling van het Brede Hoed Team, waarbij we voor een model hebben gekozen om complexe casussen goed te begeleiden en het in stelling brengen van het Brede Hoed Netwerk. De kracht van Diemen zit in de korte lijnen en de mogelijkheid om goed te kunnen schakelen. We waren daarin in de voorbereiding naar de nieuwe taken al op de goede weg. De afgelopen maanden hebben we alle betrokken partijen op diverse manieren betrokken bij de totstandkoming van dit Meerjarenbeleidplan, om op die manier ook input te verkrijgen vanuit de praktijk. Met raadsleden en de Wmo-raad is aan de hand van thema's gekeken naar de onderwerpen die van belang zijn voor de Wmo. Op de Wmo-conferentie op 11 juni hebben een groot aantal deelnemers meegedacht over hoe Diemen er in 2020 uit zou moeten zien en wat we daarvoor met z'n allen gaan doen. Alle ideeën, inzichten en aanpassingen vanuit de praktijk zijn voor ons van groot belang geweest om dit plan op te kunnen stellen. Wij willen iedereen die heeft meegedacht en input heeft geleverd bedanken voor hun inbreng.

We zijn steeds nadrukkelijker op zoek naar verbindingen tussen beleidsterreinen. Dit Wmo beleid komt het best tot zijn recht in samenhang met bijvoorbeeld het armoedebeleid, het woonbeleid, de transitie jeugdzorg en participatie en de kwaliteit in de openbare ruimte. Diemen blijft een dorp in een stedelijke omgeving, waarbij de stadse problematiek van woonruimtetekort en armoede samengaat met de korte lijnen van een dorp waar we elkaar kunnen vinden en met elkaar meedenken. We zijn daarbij vooral samen op zoek naar een oplossing.

In aanloop naar de transities hebben we al een fors aantal beleidskaders vastgesteld. De komende jaren zal er nog meer beleid worden opgesteld en wordt hard gewerkt aan de uitvoering ervan. Dit Meerjarenbeleidplan kan worden gezien als een beleidsagenda: Waar staan we als gemeente en wat gaan we de komende jaren doen en ontwikkelen? Het geeft een inkijk in de verschillende onderwerpen binnen de Wmo, de activiteiten die we de komende periode gaan ontwikkelen en geeft de raakvlakken

met de transities Jeugdzorg en Participatiewet weer. Een integraal plan op de drie decentralisaties is op dit moment niet werkbaar. Wel zijn we steeds meer in staat om integraal naar een klant te kijken en een aanpak vanuit verschillende beleidsterreinen vorm te geven.

Bij de uitvoering van dit meerjarenbeleidplan kijken we als gemeente ook graag naar u. Wat gaan wij doen de komende jaren en ook: wat gaat u doen? Hierbij alvast de uitnodiging om alle goede ideeën en initiatieven op te pakken en uit te werken en elkaar daarbij te vinden.

Laten we samen aan de slag gaan!

R.P. Grondel

Wethouder Zorg en Welzijn

1. Inleiding

Op 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) in werking getreden. De kern van de nieuwe Wmo is dat iedereen zoveel mogelijk in staat wordt gesteld deel te nemen aan de samenleving. Deze wet is onderdeel van het ondersteuningsprogramma Hervorming Langdurige Zorg van de Rijksoverheid. De wet vormt de basis van het stelsel van Zorg en Welzijn. Dit stelsel bestaat naast de Wmo 2015 ook uit de Wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). Met de nieuwe Wmo zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor een aantal taken uit de AWBZ zoals begeleiding, dagbesteding, kortdurend verblijf en beschermd wonen. Naast de nieuwe taken die de gemeenten vanuit de AWBZ heeft overgenomen blijven de taken uit de "oude" Wmo, die per 1 januari 2007 in werking trad, onderdeel uitmaken van de Wmo 2015. Daarbij gaat het over de individuele voorzieningen zoals hulp bij het huishouden, woningaanpassingen, het vormgeven van vrijwilligersbeleid en het ondersteunen van mantelzorgers. Met de Wmo 2015 zijn de 9 prestatievelden uit de oude wet vervangen door de volgende 3 thema's:

1. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, evenals voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
2. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
3. bieden van beschermd wonen en opvang;

Het Meerjarenbeleidplan Wmo is richtinggevend op deze thema's voor de komende jaren. Alle drie de thema's hebben als overkoepelend doel dat mensen zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. De kracht van het plan is de integrale aanpak hiervan. Voor inwoners zijn problemen rond zelfredzaamheid niet netjes gescheiden in beleidsmatige hokjes. Het doel is om zorg en ondersteuning te gaan organiseren zonder schotten en drempels en een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, publieke gezondheid, preventie, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen te creëren. Cliënten die beschermd wonen of opvang ontvangen, hebben een veilige woonomgeving en zijn, indien mogelijk, weer in staat om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Dit plan is dan ook bedoeld als ontwikkelagenda in het kader van de Wmo. Een integraal plan over de drie decentralisaties is te veel omvattend en op dit moment nog niet haalbaar. Wel is getracht de integraliteit te waarborgen en is er overlap met andere beleidsterreinen. Dit plan heeft dan ook raakvlakken met en bevat onderdelen van het armoedebeleid, het jongerenbeleid en de kwaliteit van de openbare ruimte. Eén benadering naar de cliënt en inwoner van Diemen. In de afgelopen jaren zijn stappen gezet om de klantbenadering nog meer op één lijn te krijgen. Naast de extra taken binnen de Wmo is de gemeente ook verantwoordelijk geworden voor de uitvoering van de Jeugdwet en heeft de gemeente extra taken gekregen met de uitvoering van de Participatiewet. Met deze taken heeft de gemeente een grote verantwoordelijkheid gekregen voor de kwetsbare inwoners van de gemeente. Daarbij wordt zoveel als mogelijk integraal gewerkt volgens het uitgangspunt één gezin, één plan. Met de invoering van de jeugdwet is het preventief jeugdbeleid niet langer onderdeel van de Wmo, maar overgeheveld naar de jeugdwet.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt teruggekeken naar de vorige periode: wat is er gebeurd in het kader van het Meerjarenbeleid 2012-2015 en wat is er afgesproken. Ook wordt er vooruit gekeken. Welke ontwikkelingen spelen en wat komt er op ons af? Ook wordt het proces beschreven om te komen tot dit beleidsplan en wordt de relatie gelegd tussen dit beleidsplan en de subsidies die de gemeente verstrekt. In hoofdstuk 3 wordt ingezoomd op de voorzieningen die er zijn in Diemen om mensen in staat te stellen om mee te kunnen doen in de wijk. Dit gaat aan de hand van 3 vormen van voorzieningen: Wat kan een inwoner, met zijn netwerk, zelf; welke algemene voorzieningen zijn er in Diemen en welke ontwikkelingen zijn er op het gebied van de individuele voorzieningen. Per onderwerp worden de doelen, resultaten en acties omschreven.

In hoofdstuk 4 wordt omschreven welke randvoorwaarden nodig zijn om te komen tot een goede samenwerking met partners met als doel een kwalitatief goed voorzieningenniveau neer te zetten. In de bijlage is een afkortingen- en begrippenlijst opgenomen.

2. Diemen, dat zijn wij

“Daarom Diemen” is de slogan waar de gemeente mee aangeeft hoe waardevol het is om te wonen in een gemeente die de positieve effecten kent van het wonen bij een grote stad als Amsterdam, maar toch haar eigen identiteit en dynamiek kent. Juist door het dorpse karakter van Diemen waar de mensen elkaar kennen en elkaar goed kunnen vinden, is het goed mogelijk om nieuwe taken voortvarend op te pakken. In de voorbereiding op de nieuwe taken en de eerste uitvoering ervan komt ook weer naar voren hoe belangrijk en waardevol het is dat de lijnen in de gemeente Diemen kort zijn en dat er mogelijkheden zijn om verbindingen te leggen en bruggen te slaan.

2.1 Terugblik: Evaluatie meerjarenbeleidplan 2012-2015

De afgelopen periode heeft de gemeenten Diemen niet stilgezeten. In 2011 is het vorige Meerjarenbeleidplan Wmo opgesteld. Een groot deel van de acties en doelen zijn uitgevoerd en behaald. In het meerjarenbeleidplan Wmo 2012-2015 was aandacht voor de verbetering van het bestaande netwerk en de onderlinge samenwerking. Tijdens de Wmo-conferentie in 2011 kwam naar voren dat een sociale kaart in Diemen ontbrak. In het beleidsplan was dan ook opgenomen om de digitale gemeentegids als zodanig meer te promoten. Ondertussen is er toch voor gekozen om aanvullend op de gemeentegids een volledige en goed toegankelijke sociale kaart in Diemen beschikbaar te stellen. De lancering van deze digitale sociale kaart inmiddels plaatsgevonden. Ook is de overlegstructuur veranderd om het eerste lijnoverleg en de casuïstiekbespreking meer integraal aan te pakken, zodat er minder overleggen plaatsvinden en er gestructureerder, effectiever en efficiënter overlegd wordt Medio 2013 is het Brede Hoed Team gestart als wijkteam speciaal voor complexe casussen. Hiermee is een nieuwe werkwijze in Diemen geïntroduceerd, waarbij professionals uit verschillende disciplines in teamverband met elkaar samenwerken rondom een gezin. Alle cliëntondersteuners die samen het zogenaamde Brede Hoed Netwerk vormen, zijn geschoold in het brede gesprek en er heeft nadere deskundigheidsbevordering plaatsgevonden. Het vrijwillige netwerk wordt versterkt door de digitale marktplaats: www.diemenvoorelkaar.nl. Met de komst van de nieuwe taken naar de gemeente, die ten tijde van het opstellen van het vorige plan nog niet helder omschreven waren, is er nog meer ingezet op de algemene voorzieningen in de gemeente Diemen. In samenwerking met de SWD en de zorgaanbieders is in de afgelopen periode hard gewerkt aan de doorontwikkeling van wijkcentra in het kader van de nieuwe taken onder andere in het kader van het Huis van de Buurt in Diemen Zuid. In de buitenruimte is de afgelopen periode meer aandacht besteed aan toegankelijkheid voor iedereen. Er zijn bijvoorbeeld 20 bushaltes geschikt gemaakt voor minder validen. Ook zijn er steeds meer bewoners die een deel van de buitenruimte beheren en zijn er 3 moestuinen operationeel die door buurtbewoners beheerd worden. In de Diemen Info is de afgelopen periode elke keer aandacht geweest voor Wmo-gerelateerde onderwerpen zoals bijvoorbeeld zelfstandig blijven wonen en de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner daarin. De Brede Hoed is in gebruik genomen en fungeert als een belangrijke en herkenbare plek voor inwoners met een ondersteuningsvraag en ondersteuners. Ook de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers is geïntensiveerd. Als bijlage is de evaluatie van het vorige plan met daarin alle doelen en acties toegevoegd.

2.2 Ontwikkelingen

Demografische ontwikkelingen

Belangrijke landelijke ontwikkelingen zijn dat het aantal ouderen in de komende jaren toe zal nemen en mensen steeds ouder worden. Ook wonen steeds meer mensen alleen, waardoor er meer huishoudens ontstaan. Het aantal mensen met dementie zal toenemen en mensen zullen steeds minder in aanmerking komen voor een verzorgingshuis. Ook het aantal zelfstandig wonende mensen met een verstandelijke en/ of psychiatrische beperking neemt toe in aantal. In de gemeente maken 1058 unieke personen gebruik van voorzieningen zoals een rolstoel, scootmobiel, hulp bij het huishouden of woonvoorziening in het kader van de Wmo. De verwachting is dat de druk op deze voorzieningen de komende jaren dan ook zal toenemen.

Veranderingen in rijksbeleid: Scheiden wonen en zorg

Het rijksbeleid is gericht op het langer zelfstandig wonen van ouderen of mensen met een langdurige ziekte of handicap. Daarbij is sprake van een terugtrekkende overheid die alleen voor de groep die dat echt nodig heeft, blijft organiseren. De eigen regie wordt bevorderd en er wordt een groter belang gehecht aan het eigen netwerk en het zelfoplossend vermogen. Voor de lagere zorgzwaartepakketten (ZZP) uit de oude AWBZ worden geen indicaties meer afgegeven in de nieuwe Wet langdurige zorg (Wlz). De Wlz is bedoeld voor mensen die de hele dag intensieve zorg of toezicht nodig hebben, bijvoorbeeld ouderen met vergevorderde dementie of mensen met een ernstige verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke beperking. De extramuralisering van de zorgzwaartepakketten en de verwachte afbouw van intramurale capaciteit zal op termijn een toenemend beroep op de gemeentelijke woningvoorraad tot gevolg hebben. Door het scheiden van wonen en zorg zal de vraag naar begeleiding (Wmo) en persoonlijke verzorging (Zorgverzekeringswet) toenemen. Daarnaast zal ook het beroep op andere gemeentelijke voorzieningen (inkomen, maatschappelijke ondersteuning, vervoer, dagbesteding) naar verwachting toenemen. Door het langer zelfstandig wonen van ouderen is de verwachting dat er een groter beroep zal worden gedaan op informele zorg, op de Wmo-voorzieningen en dat er meer risico zal zijn op eenzaamheid/ sociaal isolement. Onderdeel van deze visie is meer druk op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Er zal een groter beroep worden gedaan op het zelfoplossend vermogen van mensen en de mogelijkheden om als vrijwilliger een steentje bij te dragen. In dat kader komt ook de discussie van verdringing op de arbeidsmarkt naar voren. Hoe wordt voorkomen dat arbeidsplaatsen verdwijnen door de inzet van vrijwilligers, terwijl tegelijkertijd vrijwilligerswerk gestimuleerd wordt om de uitgaven te beperken.

Samenwerking DUO+

De gemeenten Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn zijn een (gedeeltelijke) ambtelijke samenwerking in DUO+ aangegaan. Door ambtelijk samen te werken, ontstaat de mogelijkheid efficiënter te werken en de kwaliteit van het werk te verbeteren. Uitgangspunt voor de samenwerking is dat de gemeenten samenwerken waar het kan en lokaal blijven werken waar het moet. De gemeenten blijven zelfstandig, houden eigen gemeenteraden en colleges. Zij weten zelf het beste wat er in hun gemeente speelt en kunnen daarop beleid maken. Op onderwerpen waar het verstandig en efficiënt is om samen te werken zoals bijvoorbeeld bij de inkoop van producten of diensten of gemeenteoverstijgende onderwerpen

wordt nu al intensief samengewerkt met de Duo+gemeenten, zoals bijvoorbeeld bij de inkoop van de begeleiding of het ontwikkelen van een regionale aanpak van doelgroepenvervoer. Voor de uitvoering van het sociaal domein is besloten om dit niet toe te voegen aan Duo+, om de expertise en de uitvoering dichtbij de inwoners van Diemen te houden.

2.3 Decentralisaties; transitie en transformatie

Met ingang van 1 januari 2015 zijn er taken vanuit de AWBZ en de Jeugdzorg naar de gemeente gedecentraliseerd. Per die datum is al ook de Participatiewet van kracht geworden. De decentralisaties bevatten enerzijds een overgang van verantwoordelijkheden en financiën van het Rijk naar de gemeenten en anderzijds een verandering in de inhoudelijke werkwijze van professionals; transitie en transformatie.

Het *transitieproces* betreft de periode van het veranderen van het 'huidige stelsel': de regels, wetten, de benodigde voorzieningen en financiële voorwaarden die het mogelijk maken om tot de nieuwe situatie te komen. Het transitieproces heeft met name in 2013 en 2014 plaatsgevonden en is in Diemen zo goed als afgerond. Er zijn nieuwe verordeningen opgesteld, voorzieningen zijn ingekocht, de gemeentelijke organisatie is ingericht, er zijn afspraken gemaakt met aanbieders en er is vastgelegd hoe de toegang is georganiseerd. Ook zijn in het voortraject nadrukkelijk inwoners en de raad betrokken bij het ontwikkelen van beleid.

Het *transformatieproces* is gericht op het realiseren van de beoogde inhoudelijke effecten van de stelselwijziging: ander gedrag van professionals en inwoners, andere cultuur bij instellingen en professionals, andere werkwijzen, andere samenwerkingsverbanden en ook het anders met elkaar omgaan tussen inwoners/cliënten, professionals, instellingen en gemeenten. Dit veranderingsproces moet onder andere leiden tot effectieve zorg die dicht bij huis wordt georganiseerd, waarbij gezocht wordt naar andere - bijvoorbeeld collectieve- oplossingen, waar de dienstverlening in samenhang wordt opgepakt en mensen worden ondersteund bij hun zelfoplossend vermogen.

De grens tussen transitie en transformatie is niet eenvoudig te trekken. Het aanpassen van het bestaande stelsel door verordeningen, inkoop en formatie uitbreiding is voorwaardenscheppend geweest voor een nieuwe manier van werken. Een gedragsverandering, cultuuromslag, een nieuwe manier van werken en een andere vorm van samenwerking heeft tijd nodig. We kunnen het ook niet alleen. Het wordt alleen een succes als andere partijen, vrijwilligersorganisaties en inwoners meewerken en meedenken.

De algemene uitgangspunten die de afgelopen jaren zijn geformuleerd, zijn vertaald in allerlei concrete projecten, initiatieven en samenwerkingafspraken. Al die acties staan niet op zich. Samen moeten ze een omslag teweeg brengen in de wijze waarop we in Diemen en regionaal samenwerken en zorg en werk organiseren. En wat willen we dan in 2020 met zijn allen bereikt hebben? We streven ernaar dat inwoners van Diemen snel de juiste weg naar zorg en ondersteuning weten te vinden, ze zich meer bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid, zelf initiatief nemen en oplossingen aandragen en zich daarin gesteund weten door de gemeente en de organisaties met wie ze samenwerkt. Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers hoort daar ook bij. We streven ernaar de benodigde zorg in Diemen

binnen het daarvoor beschikbare budget te organiseren. Verschillende cliëntondersteuners moeten elkaar weten te vinden en met elkaar -niet langs elkaar heen- werken en klanten moeten tevreden zijn over een efficiënte, laagdrempelige, klantgerichte aanpak.

In de transformatieagenda, die als bijlage bij dit Meerjarenbeleidplan is gevoegd, staan de stappen die genomen zijn en op korte termijn genomen worden om de transformatiedoelen te realiseren. De genoemde acties en projecten lopen in veel gevallen niet verder dan eind 2016. Dat wil niet zeggen dat het werk op dat moment gedaan is. Om de stelselwijziging en daarmee de gedragsverandering van professionals en inwoners te bewerkstelligen is tijd nodig. Het is een proces van samenwerking, stimuleren, faciliteren, uitproberen en aanpassen. Uit veel van de projecten zullen weer nieuwe acties of voornemens voortvloeien die op dit moment nog niet te overzien zijn. We zijn als gemeente regievoerder in dit proces, maar zijn zoals al eerder gezegd voor het succes ervan afhankelijk van al onze partners. Dit laat onverlet dat we ook voor de jaren na 2016 een duidelijk richtpunt hebben in de uitgangspunten die we hebben geformuleerd. De uitwerking ervan zal steeds specifiekere vorm krijgen.

In het jaarlijkse actieplan Wmo zullen we een update geven van de stand van zaken voor wat betreft de transformatie in het Sociaal Domein.

Voor de jeugdzorg in Diemen is in 2014 beleid vastgesteld in het “Beleidsplan Diemen dat zijn wij! De zorg voor de jeugd doen we samen”. Uitgangspunt voor onze visie is dat er voor alle jeugdigen van 0 – 23 jaar in Diemen een goede plek moet zijn om te kunnen opgroeien. Daarbij moeten jeugdigen en ouders zelf hun verantwoordelijkheid nemen en waar nodig bieden we ondersteuning in de directe woon- en leefomgeving, door het zorgen voor voldoende basisvoorzieningen, of wel de algemene voorzieningen. Wanneer er desondanks ondersteuning, hulp of zorg nodig is voor jeugdigen of het gezin, dan moet er sprake zijn van snelle en goede inzet van de jeugdhulp. In dit plan zal dit beleid niet herhaald worden, maar er zijn een aantal raakvlakken waar de Wmo en Jeugdzorg elkaar vinden. Zo wordt er in dit plan stilgestaan bij jongeren die 18 jaar worden en op grond van de Wmo een beroep doen op begeleiding en of dagbesteding. Ook in het kader van de Participatiewet is in 2014 beleid vastgesteld waarbij overlap zichtbaar is met de Wmo en verbindingen mogelijk zijn. De doelgroep voor arbeidsmatige dagbesteding vertoont grote overeenkomsten met de doelgroep beschut werk. Ook het werk dat zij uitvoeren is in de praktijk vergelijkbaar. De gemeente wil door beide vormen te combineren meer maatwerk bieden. Voor klanten met een meervoudige problematiek wordt intensiever gezocht naar een gezamenlijke aanpak. Ook in de aanpak van jeugdwerkloosheid is aandacht voor begeleiding naar werk of dagbesteding.

2.4 Op weg naar een nieuw plan

Een belangrijke impuls voor dit plan is gemaakt bij de ontwikkeling van het Armoedebeleid. Tijdens een brainstorm over dit onderwerp werd duidelijk hoezeer de Wmo verweven is met andere beleidsterreinen. Armoede is dan ook een belangrijk onderdeel geworden van dit plan. Daar waar de gemeente steeds meer verantwoordelijkheden krijgt binnen het sociaal domein, wordt het tegelijkertijd steeds belangrijker om de samenwerking te zoeken met inwoners en betrokken partijen. Steeds meer wordt er een beroep gedaan op het zelfoplossend vermogen van mensen. Daarbij hoort een overheid die dit stimuleert en faciliteert en daarbij oog houdt voor mensen die het niet zelf kunnen. In het proces

naar dit plan hebben inwoners van Diemen dan ook heel nadrukkelijk een rol gekregen. In verschillende rondes is inspraak geweest van inwoners en belangenbehartigers. Met de gemeenteraad en de Wmo-raad zijn brainstormsessies gehouden over de relevante onderwerpen.

Op de Wmo-conferentie die in juni werd georganiseerd is samen met een groot aantal vertegenwoordigers van inwoners, instellingen en maatschappelijke partners in groepen gedroomd over dat wat samen bereikt kan worden in de komende jaren op het vlak van de Wmo. De input van deze sessies is verwerkt in de krant die in 2020 zou kunnen verschijnen: het “Diemen Nieuw van 2020”. Deze krant wordt separaat toegevoegd aan dit beleidsplan. Tot slot van de conferentie konden deelnemers de gemeente iets meegeven door op een A4 een tekst, mededeling, advies of een zin te schrijven die voor hen passend was bij de middag. De A4tjes werden vervolgens in proppen het toneel opgegooid. De teksten werden door acteursbureau Kapok verwerkt in een lied. Een impressie van dit proppenfestijn vindt u in bijlage 3. Al deze informatie is meegenomen, gewogen en heeft de basis gelegd voor dit beleidsplan. Op de conferentie werd duidelijk dat er veel betrokkenheid is in Diemen en dat de goede weg is ingeslagen. Er kwamen geen onderwerpen boven water die niet al op de één of andere manier opgepakt zijn. Zoals ook in de Wmo conferentie aan de orde kwam zijn we voor de uitwerking en uitvoering van die nieuwe werkwijze afhankelijk van samenwerking met andere organisaties, professioneel of vrijwilliger, van netwerken en van inwoners. Die afhankelijkheid schept ook verplichtingen. De conferentie bracht ook aan het licht dat de gemeente nog wel meer kan doen om initiatieven van inwoners te ondersteunen. Het is belangrijk om alert te zijn op signalen en in te kunnen spelen hierop. Dit is een voorbeeld van een belangrijk aandachtspunt voor de komende periode. Ook het organiseren van de zorg en ondersteuning zonder schotten en drempels is een belangrijk aandachtspunt. Voor inwoners zijn problemen rond zelfredzaamheid vaak niet beperkt tot één beleidsterrein. Ook zal getracht worden om meer efficiëntie en tevreden inwoners te krijgen door minder bureaucratie- en de overdaad aan regels en administratie te verminderen. Daarbij wil de gemeente graag samen aan de slag; coproductie van gemeente, lokale partijen, inwoners, zorgaanbieders, zorgverzekeraar om samen te komen tot betere zorg en ondersteuning.

2.5 Subsidies

In 2012 heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar het subsidiebeleid van de gemeente en de sturing hierop door de Raad. In haar advies heeft de Rekenkamer onder andere aangegeven dat de Raad te weinig invulling gaf aan haar sturende rol daar waar het de subsidies betrof. Het werd onvoldoende duidelijk op welke momenten de Raad haar rol als subsidieverstrekker kon invullen. De Rekenkamer constateerde in haar rapport tevens dat de door de Raad beoogde doelen en effecten versnipperd en in verschillende beleidsstukken terug waren te vinden. De Rekenkamer pleitte daarom voor een overkoepelend –kaderstellend- stuk en stelde voor het Meerjarenbeleidsplan Wmo daarvoor te gebruiken.

In het nieuwe Meerjarenbeleidsplan is getracht om per thema/beleidsveld nog duidelijker doelen te benoemen. Deze doelen gelden als basis voor de prestatieafspraken tussen gemeente en

gesubsidieerde partners¹. Organisaties worden op deze wijze geïnformeerd over de doelstellingen van de gemeente en kunnen laten zien op welke wijze zij een bijdrage gaan leveren aan het verwezenlijken van die doelstellingen. Het meten of een bepaalde interventie of activiteit bijdraagt aan een doelstelling kent wel zijn beperking. Dit kwam ook naar voren tijdens de behandeling van het Rekenkamerrapport in de Raad. Draagt het organiseren van een computercursus voor ouderen bij aan het terugdringen van eenzaamheid? Het zou kunnen, maar er spelen altijd meerdere factoren een rol. Het college zal kritisch kijken of een voorgestelde activiteit of interventie naar algemene maatstaven positief bijdraagt aan een door de Raad vastgestelde doelstelling. We blijven echter ook afrekenen op het bereik van een bepaalde activiteit. De komende jaren willen we ook meer toe naar andere manieren van subsidieverantwoording. Het af en toe bevragen van een aantal klanten is een goede manier om zicht te krijgen op de besteding van de gelden en de raadswerkgroep Subsidies bezoekt organisaties en doet daar verslag van. Tenslotte zijn er uiteraard ook meer formele vereisten voor het aanvragen van een subsidie, die zijn opgenomen in de subsidieverordening.

Voor raadsleden is de bespreking en vaststelling van het plan een belangrijk moment om zich uit te spreken over de doelstellingen voor de komende jaren en daarmee over de besteding van subsidiegelden.

¹ Er is voor deze werkwijze door de raadscommissie subsidies wel een onderscheid gemaakt tussen subsidies die worden verstrekt als aanmoediging of ondersteuning van een eigen initiatief (bijvoorbeeld voor een koor) en subsidies waarmee de gemeente nadrukkelijk een doel probeert te bereiken. Alleen voor die laatste groep gelden de doelstellingen in dit plan als kader. In hoofdstuk 5 is een weergave gegeven van deze subsidies.

3 Meedoen in de wijk

Om mee te kunnen doen in de wijk wil de gemeente bevorderen dat de toegankelijkheid van voorzieningen en diensten voor mensen met een beperking in de wijk worden bevorderd. Ook willen we dat de gemeente veilig en leefbaar is en dat huiselijk geweld wordt voorkomen en bestreden. Om mensen met beperkingen vanzelfsprekend de mogelijkheid te bieden om op een gelijkwaardige manier deel te nemen aan alle aspecten van het maatschappelijk leven, hebben gemeenten de opdracht om voor mensen met een beperking de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten te bevorderen. Vanuit het oogpunt van zo normaal mogelijk deelnemen aan de samenleving zijn algemene voorzieningen te prefereren boven individuele diensten voor kwetsbare inwoners. Inwoners kunnen zoveel als mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving terecht kunnen. Binnen de Wmo 2015 wordt er vanuit gegaan dat algemene voorzieningen voorliggend zijn aan de maatwerkvoorzieningen. Met goede voorliggende voorzieningen zal de druk op (duurdere) maatwerkvoorzieningen afnemen. Inwoners die met een vraag bij de Brede HOED komen krijgen een Breed Gesprek waarin samen met de cliënt, gekeken wordt hoe de cliënt in zijn dagelijks leven hinder ondervindt van zijn of haar beperking. Wat kan de cliënt zelf en wat kan zijn of haar omgeving; de buurt of vrijwilligers doen om hierbij ondersteuning te geven? Niet alle cliënten zullen op eigen kracht, al of niet samen met hun netwerk, kunnen functioneren zonder enige vorm van ondersteuning. Deze ondersteuning kan dan geboden worden in de vorm van algemene voorzieningen, maatwerkvoorzieningen of een arrangement van een algemene en een maatwerkvoorziening.

In bovenstaande figuur is weergegeven hoe binnen de Wmo wordt omgegaan met vraag van een inwoner die tegen problemen aanloopt. Samen met de cliënt wordt eerst gekeken wat de cliënt zelf en met zijn eigen netwerk op kan lossen. Is het bijvoorbeeld mogelijk om aan een buurman/ buurvrouw of zoon/dochter hulp te vragen bij het doen van de wekelijkse boodschappen? Daarna wordt gekeken naar

algemene voorzieningen. Zijn er voorzieningen in de buurt waar iemand aan kan deelnemen? Bijvoorbeeld een sport- of clubactiviteit in het buurtcentrum. Als dit niet toereikend is zullen individuele voorzieningen ingezet worden, bijvoorbeeld individuele begeleiding.

In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan de wijze waarop de drie vormen van ondersteuning (eigen kracht, algemene- en maatwerkvoorzieningen) in Diemen invulling krijgen.

3.1 Eigen kracht en sociaal netwerk

In de Wmo 2015 wordt nog meer dan voorheen ingezet op het zelfoplossend vermogen van inwoners. Wat kan een inwoner zelf, samen met zijn netwerk, oplossen. Om het netwerk te versterken en burgerinitiatieven te stimuleren worden inwoners in hun kracht gezet en waar nodig ondersteund.

3.1.1 Vrijtijdsbesteding

Wat is de stand van zaken?

Een zinnige vrijetijdsbesteding geeft veel voldoening en geeft de mogelijkheid om talenten te ontwikkelen en voorkomt dat mensen in een neerwaartse spiraal terecht komen. Het doel van de Wmo is natuurlijk dat iedereen mee moet kunnen doen. Ook mensen en kinderen met een beperking willen graag mee kunnen doen met activiteiten en sporten. Op dit moment komen er veel aanvragen binnen bij de Jeugdconsulent voor begeleiding waarbij het eigenlijk blijkt te gaan om vrijetijdsbesteding voor kinderen met gedragsproblemen. Ook de Wmo consulent ziet cliënten met verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen die naar hun eigen clubjescircuit (Prisma, Friends Only, Reade etc.) gaan in Amsterdam waarvoor ze vervoer nodig hebben en waardoor ze niet participeren in hun eigen omgeving. Bij mensen met psychiatrische problematiek is er vaak sprake verveling en weinig contacten, in de buurt. Om mensen met een beperking meer mee te kunnen laten doen in de buurt wordt in 2015 't Kruitvat aangepast voor een bredere doelgroep.

Wat willen we bereiken?

Zo veel mogelijk sport- en andere vrijetijdsactiviteiten (cultureel, creatief, scouting, verzamelaars etc.) toegankelijk maken voor alle Diemenaren met of zonder beperking. Het is onmogelijk om alle

activiteiten voor iedereen toegankelijk te maken. Voor mensen met ernstige gedragsproblemen/ beperkingen blijven soms gespecialiseerde clubs nodig.

Wat gaan we ervoor doen?

Om meer mensen mee te kunnen laten doen met activiteiten willen we ten eerste meer bekendheid geven aan dat wat er al is. Er zijn verschillende mogelijkheden om mee te doen en daar zal op verschillende manier over gecommuniceerd worden. De organisatoren van activiteiten (sportverenigingen, SWD, scouting etc.) zullen beter bekend gemaakt moeten worden met de doelgroepen en het belang om deze te bereiken. We gaan organisatoren faciliteren in het toegankelijk maken van hun activiteiten. Dat kunnen we doen door bijvoorbeeld het trainen van vrijwilligers, ondersteuning bij communicatie, soms letterlijk toegankelijk maken, maar ook (tijdelijke) begeleiding door een professional mogelijk maken, of extra inzet van getrainde vrijwilligers tijdens bijvoorbeeld de zomerspelen, zodat ook kinderen met een beperking of gedragsproblemen mee kunnen doen. De buurtsportcoaches hebben hier een nadrukkelijke rol in. Zij zijn in 2014 aangesteld om sporten te stimuleren en toeleiding naar verenigingen te bewerkstelligen. De aandachtsgebieden voor de sportcoaches zijn de naschoolse opvang, het aanbod voor senioren en vitale verenigingen (bijvoorbeeld het ondersteunen bij het werven van vrijwilligers, het opzetten voor nieuwe teams voor bepaalde doelgroepen of het werven van subsidies.)

Concrete acties:

- In 2015 en 2016 wordt het bestaande aanbod onder de aandacht gebracht door middel van communicatie via website, Diemernieuws, Diemen Info, een factsheet en in overleggen met betrokkenen.
- In 2017 stimuleren en waar mogelijk ondersteunen van verenigingen die een gehandicaptenteam willen opzetten.
- In 2016 en 2017 wordt aan trainers, begeleiders van activiteiten een cursus aangeboden over hoe om te gaan met mensen met een beperking tijdens hun activiteiten
- In 2017 wordt extra inzet gepleegd om getrainde vrijwilligers in te zetten om kinderen met een beperking of gedragsprobleem te laten deelnemen

3.1.2 Toegankelijkheid Openbare ruimte en gebouwen

Wat is de stand van zaken?

In toenemende mate wordt bij ruimtelijke projecten aandacht besteed aan mensen met een beperking. Om iedereen mee te kunnen laten doen is het ook noodzakelijk dat inwoners met een beperking fysiek zich kunnen verplaatsen in Diemen en aanwezig kunnen zijn bij activiteiten. In 2015 is het Uitvoeringprogramma Kwaliteitsplan Openbare Ruimte geactualiseerd. De Wmo-raad heeft hierin een duidelijke adviesgevende rol gekregen. In de afgelopen periode is een groot aantal bushaltes aangepast in Diemen. Met de aanpassingen aan de Hartveldseweg en Muiderstraatweg zullen ook de tramhaltes toegankelijk gemaakt worden. In 2015 is het gebouw 't Kruidvat in Diemen Zuid verbouwd en toegankelijk gemaakt voor een grotere doelgroep.

Naast fysieke toegankelijkheid is ook de digitale toegankelijkheid van belang. Websites dienen ook voor mensen met een beperking gelezen te kunnen worden. Niet alleen in de vorm van een spraakfunctie of groter lettertype, maar ook door begrijpelijke taal. In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van filmpjes bijvoorbeeld om ingewikkelde wetgeving op een eenvoudige manier uit te leggen.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat de openbare ruimte, gebouwen en informatie voor iedereen toegankelijk zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

Bij aanpassingen aan de openbare ruimte en gebouwen wordt toegankelijkheid als een belangrijke pijler meegenomen. Bij grote projecten in dit kader wordt de Wmo-raad betrokken in de inspraakrondes. Ook wordt op dit moment met alle betrokken afdelingen samengewerkt aan een geautomatiseerd systeem om op basis van doelgroepen en bestemmingen, logische routes te bepalen. Doel hiervan is om het dagelijks beheer efficiënter in te zetten en maatwerk te leveren. Op basis van dit systeem kunnen bijvoorbeeld de veelgebruikte routes voor ouderen in kaart worden gebracht, zodat de inrichting langs deze routes daarop afgestemd kan worden met extra bankjes en verlaagde trottoirbanden. Bij het ontwikkelen van nieuwe websites is aandacht voor de bereikbaarheid voor mensen met een beperking en daar waar mogelijk wordt ingezet om meer ondersteuning in de vorm van filmmateriaal.

Concrete acties:

- In 2016 en verder wordt de Wmo-raad betrokken in de inspraak bij de aanloop van projecten op het gebied van Openbare Ruimte
- In 2016 wordt onderzoek gedaan naar de belangrijkste looproutes in Diemen en de mogelijke aanpassingen hieraan.

3.1.3 Geschikt wonen

Wat is de stand van zaken?

In de afgelopen periode is veel gesproken over levensloopbestendige woningen. Woningen waar iedereen, ook iemand met een rolstoel of rollator naar binnen kan of bijvoorbeeld naar het toilet kan. Bij een nieuwbouwproject zoals bij Holland Park is advies ingewonnen bij het team Wmo om te kijken of de woningen voldoende aangepast gebouwd worden, zodat aanpassingen niet nodig zijn of makkelijk te realiseren zijn. Steeds meer woningen worden in de lijn van "Woonkeur" gebouwd. In de hogere huursector of bij koopwoningen zijn voldoende levensloopbestendige woningen beschikbaar. In Diemen is vooral behoefte aan meer sociale huurwoningen. Ondanks de plicht die de gemeenten heeft om te zorgen voor voldoende woningen voor haar inwoners, heeft de gemeente weinig mogelijkheden om invloed uit te oefenen op het bouwen van sociale huurwoningen. Woningcorporaties hebben op het moment niet de financiële armslag om meer sociale huurwoningen te bouwen. Wel benadrukt de gemeente in haar contacten met de corporaties het belang van het bouwen van nieuwe sociale huurwoningen.

Naast het creëren van geschikte woningen, wordt ook steeds meer gecommuniceerd over de eigen verantwoordelijkheid als het gaat over geschikt wonen. Mensen moeten zich ervan bewust zijn dat ze

ouder worden en daardoor wellicht een andere woonbehoefte krijgen. Op die behoefte kunnen inwoners ook zelf anticiperen. Ook is er een (groot) aantal mensen dat “te groot” woont. Ouderen of ouders waarvan de kinderen het huis uit zijn die eigenlijk wel kleiner willen wonen, maar die te maken krijgen met een forse huurverhoging als ze gaan verhuizen, zouden gestimuleerd moeten om toch een verhuisbeweging te maken. Op die manier wordt de doorstroom op de woningmarkt bevorderd.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat mensen langer kunnen blijven wonen volgens hun eigen ideeën en mogelijkheden.

Wat gaan we ervoor doen?

Het belang van geschikte woningen blijven we onder de aandacht brengen van inwoners, woningcorporaties, projectontwikkelaars en andere afdelingen binnen de gemeente. De gemeente zal bestaande woningen daar waar het nodig is aanpassen wanneer mensen te maken krijgen met fysieke beperkingen. Daarbij wordt gekeken naar de mogelijkheden om op grotere schaal aanpassingen te doen als dit praktisch en financieel mogelijk is. Bij het bouwen van algemene ruimten wordt meer aandacht geschonken aan de mogelijkheden om bijvoorbeeld scootmobielen te stallen en op te laden, maar ook bijvoorbeeld elektrische fietsen.

Om nieuwe woonconcepten te stimuleren wordt gekeken naar de mogelijkheden om nieuwe financieringsvormen te realiseren, bijvoorbeeld als ouderen samen een woongemeenschap willen starten. (of woonvorm voor mensen met een handicap of psychische beperking).

De gemeente zal de komende periode ook meer inzetten op ICT, zoals beeldschermzorg en domotica. Verschillende zorgorganisaties bieden al de mogelijkheid om meer met domotica te werken. Dit biedt mogelijkheden om zorg anders en dichter bij mensen te organiseren.

In samenspraak met de corporaties zal gekeken worden naar de mogelijkheden om mensen te stimuleren om van “groot naar beter” te verhuizen. Hierbij wordt gedacht aan het behouden van de huidige hoogte van de huur in combinatie met vrijwilligers die in gesprek gaan met ouderen over een eventuele mogelijkheid tot verhuizen. Ook wordt doorstroming in de huizenmarkt gestimuleerd door bijvoorbeeld in Bergwijkpark woningen in het middensegment te bouwen.

Concrete acties:

- In de komende jaren wordt het belang van geschikte woningen onder de aandacht gebracht van inwoners, woningcorporaties, projectontwikkelaars en andere afdelingen binnen de gemeente.
- In de komende jaren wordt gekeken of er mogelijkheden zijn om gezamenlijke aanpassingen te doen aan woningen.
- In 2017 wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om een subsidieregeling in het leven te roepen die het aanpassen van woningen door huiseigenaren bevordert.
- In 2016 en verder wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om mensen te laten verhuizen van groot naar beter.

3.1.4 Mantelzorgers

Wat is de stand van zaken?

Mantelzorg is hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in een beroepsmatig kader.

In Diemen wonen, geschat op basis van de statistieken, rond de 4.000 inwoners die meer dan 8 uur per week en/of langer dan 3 maanden per jaar voor een ander zorgen. Mantelzorgers kunnen door intensief zorg te verlenen overbelast en/of geïsoleerd raken. Het aantal overbelaste mantelzorgers in Diemen wordt, op basis van landelijke statistieken, geschat op 700 inwoners. De wens van inwoners om (langer) thuis te blijven wonen vraagt samen met de nieuwe Wmo en de hervorming van de langdurige zorg om een andere ondersteuning van mantelzorgers. In hoeverre is het mantelzorgbeleid dat de gemeenteraad voor de periode 2013-2016 heeft vastgesteld nog toereikend? En hoe staat het met de doelstellingen die destijds zijn gesteld? In onderstaande tabel staat de stand van zaken van de doelstellingen uit het mantelzorgbeleid weergegeven.

Uit: Mantelzorgbeleid 2013-2016

1. **Vroegtijdig/preventief de verschillende vormen van ondersteuning bij mantelzorgers onder de aandacht brengen;** de mantelzorgmakelaar van Markant; centrum voor Mantelzorg draait wekelijks een spreekuur in de Brede Hoed. De mantelzorgmakelaar is bij uitstek degene die mantelzorgers kan wijzen op de verschillende vormen van ondersteuning maar dan moeten mensen haar wel weten te vinden. Markant ziet steeds meer inwoners uit Diemen op het spreekuur maar nog steeds blijkt uit landelijke onderzoeken en ervaringen van de mantelzorgmakelaar dat mantelzorgers zich vaak niet bewust zijn van hun rol. Deze doelstelling blijft dan ook onverminderd van kracht.
2. **Het inzetten op vroegtijdige signalering van overbelasting van mantelzorgers door training van de eerstelijns- en dienstverleners;** in de trainingen voor het keukentafelgesprek is expliciet aandacht besteed aan de positie van mantelzorgers. De mantelzorgmakelaar in de Brede Hoed fungeert als aanspreekpunt voor de eerste lijn en voorziet waar nodig in de behoefte aan scholing / voorlichting en casuïstiekbesprekingen. Deze doelstelling blijft van kracht omdat blijvende aandacht onder hulp- en dienstverleners in de eerste lijn nodig is aangezien de druk op mantelzorgers zal toenemen.
3. **Het realiseren van een aanbod van informele respijtzorg;** deze doelstelling is gerealiseerd. Via Markant kan een vrijwilliger worden ingezet die de zorg bijvoorbeeld een middag in de week overneemt. De vrijwilligers worden gescreend, getraind en begeleid door Markant. Markant gaat op huisbezoek bij verzorgden om een goede match te kunnen maken. Van het aanbod van Markant wordt veelvuldig gebruik gemaakt. In aanvulling op de formele/professionele respijtzorg (zoals logeerhuizen) is informele respijtzorg een

noodzakelijke Wmo-voorziening om mantelzorgers te kunnen ontlasten. Deze doelstelling wordt daarom aangepast naar: een aanbod van informele respijtzorg in stand houden en toegankelijk maken voor alle mantelzorgers in Diemen die deze vorm van ondersteuning nodig hebben.

4. **Continue aandacht voor de positie van de mantelzorgers op de beleidsterreinen wonen, welzijn en zorg.** Gezien de maatschappelijke ontwikkelingen en de daarmee gepaard gaande toenemende druk op mantelzorgers blijft deze doelstelling onverminderd van kracht. Er moet telkens gekeken worden hoe het mantelzorgers makkelijker kan worden gemaakt. Dat varieert van aparte regelingen voor mantelzorgers in het parkeerbeleid tot het meenemen van de belangen van de mantelzorgers in de overwegingen bij het toekennen van een individuele Wmo-voorziening.

Wat willen we bereiken?

We streven ernaar dat het aantal overbelaste mantelzorgers in Diemen niet toeneemt en bij voorkeur afneemt. We willen mantelzorgers bewust maken van hun rol, zodat ze tijdig hulp vragen. En wanneer ze dat doen is het van belang dat we de verschillende categorieën van mantelzorgers zoveel mogelijk in staat te stellen hun taken als mantelzorgers uit te voeren door bijvoorbeeld de inzet van informele respijtzorg. Daartoe is onder andere brede kennis bij professionals en het eigen netwerk van de mantelzorg over de taken die zij vervullen nodig.

Wat gaan we ervoor doen?

We versterken de positie en regie van mantelzorgers door waar mogelijk de mantelzorg te verlichten door onder andere een betere verbinding van informele en formele ondersteuning en zorg. Om mantelzorgers een blijk van waardering te geven, zetten we jaarlijks mantelzorgers in het zonnetje tijdens de dag van de mantelzorg. De wijze waarop we dat doen zal per jaar verschillen. We geven mantelzorgers actief of woonachtig in Diemen een blijk van waardering door hen een attentie aan te bieden in de vorm van een iris-cheque. We breiden de mogelijkheden voor informele respijtzorg via Markant uit om de mantelzorg te verlichten. Uitgangspunt is dat iedere mantelzorgers een beroep op deze voorziening moet kunnen doen, juist om overbelasting voor te zijn. Om overbelasting te voorkomen worden de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT) ook ingezet om mantelzorgers te ontlasten doordat de HHT Diensten Thuis (zie paragraaf 3.3.3) ook ingezet kunnen worden voor Mantelzorgers.

Ook onderzoeken we de mogelijkheid voor een column door de mantelzorgmakelaar in bijvoorbeeld Diemen Info over de ervaringen van mantelzorgers om zo een bijdrage te leveren aan het bewustwordingsproces en meer bekendheid te bieden over de voorzieningen die er zijn voor mantelzorgers. Ouders van kinderen met een beperking zien zichzelf vaak niet als mantelzorgers en die willen we daar graag bewust van maken. Bij het formuleren van gemeentelijk beleid worden de belangen van mantelzorgers meegenomen.

Concrete acties:

- We zetten jaarlijks mantelzorgers in het zonnetje tijdens de dag van de mantelzorg.

- We geven jaarlijks mantelzorgers actief of woonachtig in Diemen een blijk van waardering door hen een attentie aan te bieden.
- Per 1 januari 2016 worden de mogelijkheden voor informele respijtzorg via Markant uitgebreid. Dat wil zeggen dat de hoogte van het subsidiebedrag aan Markant niet langer leidend is maar de vraag naar informele respijtzorg leidend is en daar indien noodzakelijk andere wmo-budgetten voor zullen worden ingezet.
- In 2016 worden voorstellen uitgewerkt om mantelzorg meer onder de aandacht te brengen.
- In de komende periode wordt in het formuleren van beleid specifiek aandacht gegeven aan de belangen van mantelzorgers.

3.1.5 Vrijwillige inzet

Wat is de stand van zaken?

Vrijwilligers vullen een essentieel deel van de Wmo in. Vrijwillige inzet is *werk dat onbetaald en onverplicht verricht wordt ten behoeve van anderen of van (de kwaliteit van) de samenleving in het algemeen, in enig georganiseerd verband*. Vrijwilligerswerk wordt het meeste gedaan door mensen tussen de 35 en 45 jaar op school, de sportvereniging of in de buurt. Dit zijn ouders met jonge kinderen waar een beroep op wordt gedaan door de school en de sportvereniging. Los van het aan de eigen kinderen gerelateerde vrijwilligerswerk doen ouderen, hoger opgeleiden met een kerkelijke achtergrond vaker vrijwilligerswerk. Exacte gegevens over het aantal vrijwilligers zijn moeilijk te geven. Ook landelijk wisselen de cijfers per onderzoek, afhankelijk van de timing en de vraagstelling. Zo berekende het CBS in 2012 dat 50% van de bevolking vrijwilligerswerk doet terwijl uit de burgermonitor van de gemeente Diemen dit jaar bleek dat 18% van de ondervraagden vrijwilligerswerk doet.

In hoeverre is het vrijwilligersbeleid van de gemeente Diemen nog toereikend? En hoe staat het ervoor met de doelstellingen die in 2009 zijn gesteld? In onderstaand overzicht wordt de stand van zaken met betrekking tot het vrijwilligersbeleid weergegeven.

Uit: Nota vrijwilligersbeleid 2009

1. De gemeente biedt duidelijke communicatie over wie waarvoor verantwoordelijk is binnen de ambtelijke organisatie.

Onder andere door middel van één aanspreekpunt en een overzicht van hetgeen de gemeente vrijwilligersorganisaties te bieden heeft. Met de komst van de decentralisatie AWBZ-Wmo kwam er onder regie van de gemeente diverse werkgroepen waaronder één gericht op de versterking van vrijwillige inzet in Diemen. Dit was mede ingegeven doordat de bezuinigingen die gepaard gingen met de decentralisatie een vernieuwde blik geeft op het vrijwilligerswerk.

De deelnemers aan deze werkgroep zien elkaar nog steeds in de werkgroep transformatie. Na de transformatie blijven korte lijnen met de gemeente maar ook korte lijnen tussen organisaties onderling van belang.

2. De gemeente biedt vrijwilligersorganisaties ondersteuning in de werving van kaderfuncties.

De gemeente kan organisaties helpen door het aanbieden van scholingen en trainingen.

Daarnaast wordt de verenigingsondersteuner, actief bij de sportverenigingen, breder ingezet. De verenigingsondersteuner kan helpen bij het structureren van de organisatie, assisteren bij initiatieven zoals het opzetten van een pool van penningmeesters of het oprichten van een combivereniging (meerdere verenigingen die gezamenlijk opereren op bestuurlijk vlak).

Inmiddels is de constructie met de verenigingsondersteuner komen te vervallen. Er is wel een buurtsportcoach verbonden aan de Stichting Welzijn Diemen die zich specifiek richt op het ondersteunen van verenigingen maar alleen voor de sport. De doelstelling om als gemeente ondersteuning te bieden in de werving van kaderfuncties blijft van kracht. Eerste aanspreekpunt daarvoor is de Stichting Welzijn Diemen vanwege het netwerk / contacten met de vrijwilligersacademie in Amsterdam.

3. Het intensiveren van de vrijwilligersvacaturebank (kennisdeling).

De rol van de vrijwilligersvacaturebank moet verder gaan dan het verbinden van vraag en aanbod. Gedacht werd aan het faciliteren van de uitwisseling van ideeën, de mogelijkheden voor een online kennisbank, vrijwilligerswerk op de kaart zetten. Daarnaast zou de coördinator van de vrijwilligersvacaturebank contacten moeten onderhouden met de vrijwilligerscentrale Amsterdam, de vrijwilligersacademie en eventuele andere aanbieders van trainingen en scholing voor vrijwilligers. In reactie hierop heeft de Stichting Welzijn Diemen destijds een half-jaarlijkse netwerkbijeenkomst voor zorgvrijwilligers georganiseerd. Door personele wisselingen en de ontwikkeling naar Diemen voor Elkaar is deze bijeenkomst komen te vervallen. De doelstelling blijft gezien de toenemende vraag naar vrijwilligers onverminderd van kracht.

4. Het creëren van een aanvullend aanbod door WonenPlus.

Door WonenPlus zou naast de ondersteunende diensten zoals kleine klusjes in huis of boodschappen doen een aanvullend aanbod kunnen creëren. In de afgelopen jaren is de dienstverlening van WonenPlus uitgebreid met meer persoonlijke ondersteuning zoals meegaan naar een afspraak in het ziekenhuis of het bieden van gezelschap. In het najaar van 2015 gaat WonenPlus op in Diemenvoorelkaar en komt deze doelstelling te vervallen.

Uit de terugblik naar het vrijwilligersbeleid uit 2009 blijkt dat de gemeente tot nu toe vooral aandacht gaf aan georganiseerde vormen van vrijwilligerswerk. Een aantal doelstellingen blijven van kracht zoals ondersteuning van vrijwilligersorganisaties om kaderfuncties te bereiken, intensivering van de vrijwilligersvacaturebank. Maar anno 2015 is vooral de inwoner eerst aan zet. Denk aan het gezamenlijk beheer van moestuinen en speeltuinen of de actiedagen van Serve the City. Dat betekent dat er, net als bij de mantelzorg, een andere vorm van ondersteuning van vrijwilligers nodig is.

In relatie tot het participatiebeleid wordt vrijwilligerswerk steeds meer ingezet als instrument om te re-integreren op de arbeidsmarkt bijvoorbeeld binnen het project "Diemen werkt". Binnen dit project worden onder begeleiding vrijwilligersklussen opgepakt die additioneel zijn, zoals bijvoorbeeld het verzorgen van de lunch en begeleiden van spelletjes in de Diem of klussen in de buitenruimte die wenselijk zijn, maar niet direct onder het taakveld van de gemeente vallen.

Wat willen we bereiken?

We willen inwoners en vrijwilligers in ongeorganiseerd en georganiseerd verband waar dit nodig is faciliteren tijdens hun vrijwillige inzet. We willen informele ondersteuning en ontmoetingen bevorderen. Dat inwoners die iets voor een ander willen betekenen en inwoners die een vrijwilliger zoeken elkaar kunnen vinden.

Wat gaan we ervoor doen?

Met Diemenvoorelkaar wordt vrijwillige inzet zo aantrekkelijk mogelijk gemaakt en op de kaart gezet. Diemenvoorelkaar is een uitbreiding van de vrijwilligersvacaturebank. Het is een digitaal informatiepunt en coördinatiepunt bij de Stichting Welzijn Diemen waar vraag en aanbod bij elkaar worden gebracht. Diemenvoorelkaar biedt de juiste ondersteuningsinfrastructuur voor een optimale match. Ook de activiteiten van WonenPlus gaan op in Diemenvoorelkaar. Met de Stichting Welzijn Diemen worden jaarlijks prestatieafspraken gemaakt over de vrijwillige inzet / Diemenvoorelkaar. In deze afspraken kunnen accenten worden gelegd op de werving dan wel bediening van bepaalde doelgroepen (mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt, jongeren, etc.) en / of specifieke beleidsterreinen (zorg, sport, cultuur, etc.). Ook deskundigheidsbevordering en ondersteuning van vrijwilligersorganisatie met informatie, organisatieadvies en praktische ondersteuning maakt onderdeel uit van deze afspraken. Daarbij zal onderzoek gedaan worden of er voldoende aanbod en ondersteuning aan de vrijwilligers is.

Diemenvoorelkaar is de spin in het web als het gaat om vrijwillige inzet in Diemen. Ze ondersteunt de vrijwilliger en de vrijwilligersorganisatie en zorgt ervoor dat (vrijwillige) activiteiten gecontinueerd worden wanneer vrijwilligers kiezen voor een andere vrijetijdsbesteding. En Diemenvoorelkaar zorgt voor afstemming tussen en verbinding van beroepskrachten met elkaar. In de komende periode gaan we de website www.diemenvoorelkaar.nl evalueren op gebruiksvriendelijkheid, effectiviteit en voldoende bekendheid. Daarnaast zullen we Diemenvoorelkaar als onderdeel van de Stichting Welzijn Diemen monitoren. Wat gaat er goed bij de bemiddeling en ondersteuning van vrijwilligers? Wat kan er beter?

Daarnaast stimuleren en desgewenst ondersteunen we nieuwe vormen van vrijwillige inzet zoals de inzet van actieve inwoners voor hun bureaus of voor hun wijk. We nodigen inwoners uit via lokale media of op veel bezochte plaatsen om zelf met ideeën te komen. We staan open voor nieuwe ideeën en zorgen voor een duidelijk en goed bereikbaar aanspreekpunt binnen de gemeente aan wie inwoners een initiatief voor kunnen leggen.

Concrete acties:

- In 2017 onderzoeken we de mogelijkheden om vrijwilligers te waarderen (in aanvulling op de huidige vrijwilligersonderscheiding).
- In 2016 nodigen we inwoners uit via lokale media of op veel bezochte plaatsen om zelf met ideeën te komen.
- In 2017 onderzoeken we of het aanbod en de ondersteuning aan vrijwilligers voldoende is.

3.1.6 Armoedeondersteunende regelingen

Wat is de stand van zaken?

Onder armoede verstaan we in Diemen economisch en maatschappelijk niet mee kunnen doen door een laag besteedbaar inkomen. Armoede kan onder andere eenzaamheid en sociaal isolement tot gevolg hebben. Armoede is een maatschappelijk probleem en raakt verschillende levensgebieden. Maatschappelijk niet mee kunnen doen, sociale uitsluiting, eenzaamheid en geen/weinig geld of werk

hebben (en zich hiervoor schamen) staan vaak niet los van elkaar. Het zijn omstandigheden die op elkaar ingrijpen. Vaak hebben mensen hulp nodig om de armoedespiraal te doorbreken. De uitdaging bij armoedebestrijding is breder dan alleen maar het verstrekken van financiële ondersteuning. In Diemen heeft ongeveer 15% van de inwoners het niet breed. Naast hulp bij het voorkomen en oplossen van financiële problemen (bijvoorbeeld in het kader van schuldhulp) is tijdelijke ondersteuning om maatschappelijk mee te kunnen doen net zo belangrijk.

Armoedebestrijding vraagt om maatwerk en een integrale aanpak. We volgen hiervoor drie sporen/actielijnen:

- Het gemeentelijk inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019.
- Maatregelen vanuit de Wmo die ondersteunen bij het voorkomen van een sociaal isolement en eenzaamheid.
- Maatregelen vanuit het schuldhulpbeleid om financiële problemen op te lossen en de inzet van vroegsignalering en preventie,

In het Inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019 zijn nieuwe financiële maatregelen voorgesteld en bestaande maatregelen uitgebreid waarmee we inwoners uit Diemen (en hun kinderen) met een smalle beurs meer financiële armsglag bieden. Deze voorgestelde maatregelen worden meegenomen bij de begroting 2016. Naast deze financiële ondersteuningsmaatregelen biedt ook de Wmo vanaf 2015 ruimte om chronische zieken en gehandicapten financiële ondersteuning te bieden in de zelfredzaamheid en participatie. De uitbreiding van deze gemeentelijke beleidsruimte hangt samen met het besluit van de regering om de bestaande Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) en de Compensatie Eigen Risico (CER) af te schaffen. De Wmo 2015 (artikel 2.1.7) verplicht de gemeente om in het beleidsplan (gemotiveerd) aan te geven of van deze beleidsvrijheid gebruik wordt gemaakt. De gemeente mag bij het bepalen van het recht op een tegemoetkoming grenzen met betrekking tot de financiële draagkracht/inkomen hanteren. Een deel van dit geld is al ingezet voor de uitbreiding van de Collectieve Zorgverzekering voor Minima (CZM). Om mensen met een laag inkomen en een chronische handicap verder te ondersteunen met een forfaitaire regeling kunnen de volgende argumenten aangehaald worden:

- Door het afschaffen van de CER en de WTCG per 2014/2015 zijn Chronisch Zieken en Gehandicapten met een laag inkomen er vanaf 2015 financieel op achteruit gegaan. De uitbreiding van de CZM heeft de inkomensachteruitgang slechts deels gecompenseerd. Met een specifieke regeling voor de kan deze kwetsbare doelgroep financieel worden gecompenseerd,
- Naast de afschaffing van de twee rijksregelingen is met ingang van 1 januari 2015 ook de regeling chronisch zieken, ouderen en gehandicapten (categoriale bijzondere bijstand) afgeschaft.

In het inkomensondersteunende armoedebeleid is ook genoemd dat de gemeente ervoor kan kiezen om binnen de Wmo bij het innen van de eigen bijdrage door het CAK een inkomensbeleid te voeren. Dit betekent dat inwoners tot een bepaalde grens geen eigen bijdrage hoeven te betalen. Deelnemers aan de CZM zijn echter al voor deze kosten verzekerd en kunnen de Wmo eigen bijdrage die door het CAK

wordt opgelegd declareren bij de zorgverzekeraar. Deze regeling zal dan ook niet nader worden uitgewerkt.

Wat willen we bereiken?

We willen in Diemen armoede bestrijden door inwoners van Diemen te ondersteunen om zowel economisch als maatschappelijk mee te kunnen doen. We willen voorkomen dat het inkomen van inwoners die geconfronteerd worden met een ziekte of handicap gerelateerde uitgaven daalt tot onder het sociaal minimum.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan per 1 december 2015 een forfaitaire financiële tegemoetkoming verstrekken aan inwoners voor de meerkosten als gevolg van hun aandoening of beperking ter ondersteuning van de participatie en zelfredzaamheid. Deze beleidregels zijn nader uitgewerkt in de bijlage.

In het verlengde van de financiële maatregelen uit het armoedebeleid zijn in dit beleidsplan de maatregelen benoemd waarmee we inwoners uit Diemen ondersteunen maatschappelijk mee te kunnen doen. Deze maatregelen komen terug in de volgende paragraaf over "eenzaamheid/ Voorkomen van sociale uitsluiting",

Tenslotte worden in het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening 2016-2019 maatregelen benoemd waarmee we willen voorkomen dat mensen in financiële problemen komen (waaronder preventie en vroegsignalering). Het nieuwe beleidsplan zal nog dit jaar aan de raad worden voorgelegd. Ook dit is een belangrijk element in de bestrijding van armoede. In 2016 en verder worden de maatregelen uit dit beleid verder uitgewerkt.

Concrete acties:

- In de komende periode wordt ingezet op het signaleren en doorgeleiden van mensen met laag inkomen die bij de gemeente een aanvraag doen bij het team Wmo.
- Per 1 december 2015 wordt jaarlijks een forfaitaire financiële tegemoetkoming verstrekt aan inwoners voor "aantoonbare meerkosten" als gevolg van hun aandoening of beperking ter ondersteuning van de participatie en zelfredzaamheid.
- In 2016 en verder worden de maatregelen uit het beleidsplan schuldhulpverlening 2016-2019 verder uitgewerkt.

3.1.7 Eenzaamheid/ Voorkomen sociale uitsluiting

Wat is de stand van zaken?

Sociaal isolement en eenzaamheid raken de kern van de Wmo: wie geen of moeilijk aansluiting kan vinden bij anderen, kan niet volwaardig meedoen. Niet volwaardig mee kunnen doen kan een gevolg zijn van armoede zoals in de paragraaf hiervoor is beschreven, maar ook door een gebrek aan sociale vaardigheden, het meemaken van life events of door culturele barrières kan sociale uitsluiting ontstaan. Een integrale aanpak is nodig om het risico op sociaal isolement / eenzaamheid terug te dringen. Eenzaamheid is *het subjectief ervaren van een onplezierig of ontoelaatbaar gemis aan (kwaliteit van) bepaalde sociale relaties*. Eenzaamheid gaat vaak samen met een slechtere psychische gezondheid en een lagere kwaliteit van leven. In tegenstelling tot de stereotype beeldvorming zijn het niet vooral de oudere mensen die zich eenzaam voelen. De trend dat ouderen zo lang mogelijk in hun eigen huis blijven wonen verhoogt wel het risico op vereenzaming. Ook mensen met een verstandelijke beperking en/ of een psychiatrische beperking ervaren vaker eenzaamheid omdat zij vaker zelfstandig wonen in plaats van in een instelling. Maar eenzaamheid komt in alle leeftijdscategorieën van de bevolking voor. Mensen die gescheiden of verweduwd zijn, hebben aanzienlijk vaker last van gevoelens van eenzaamheid. Ook ervaren mensen meer eenzaamheid als gevolg van beperkte sociale vaardigheden. Bijna 40% van de volwassen inwoners van Diemen geeft aan last te hebben van eenzaamheid. Daar waar eenzaamheid een subjectieve ervaring is, is sociaal isolement een objectief gegeven. Sociaal isolement wordt gedefinieerd als *het ontbreken van ondersteunende relaties in het persoonlijke leven. Het gaat dan om persoonlijke relaties met familie, vrienden en bekenden waar mensen in geval van nood op terug kunnen vallen*. Door het aantal ondersteunende relaties te tellen kun je bepalen of iemand sociaal geïsoleerd is. Dit is anders dan eenzaamheid, dat een gevoel betreft. Over het aantal inwoners van Diemen dat sociaal geïsoleerd leeft zijn geen gegevens beschikbaar.

Wat willen we bereiken?

We streven naar minder inwoners die hebben last van eenzaamheid en/ of leven in sociaal isolement. Daarbij helpt het als er op eenzaamheid minder een taboe komt te liggen.

Wat gaan we ervoor doen?

De gemeente Diemen is één van de 20 koplopergemeenten die een subsidie ontvangen voor de aanpak van eenzaamheid. Concreet betekent dit dat de Stichting Welzijn Diemen in 2015 en 2016 bij de samenwerking aan een integrale aanpak van eenzaamheid wordt ondersteund door Coalitie Erbij. Het doel van de koploper-subsidie is te komen tot een goede inbedding van het thema eenzaamheid binnen de bestaande sociale infrastructuur die er in de gemeente reeds is voor problemen waar kwetsbare inwoners mee te maken hebben.

In december 2014 heeft de Wmo raad een ongevraagd advies ingediend over eenzaamheid. In dit advies heeft de Wmo raad een aantal suggesties gedaan voor taken die bij de Stichting Welzijn Diemen belegd kunnen worden en (zoals bij het inzetten van interventies rekening houden met het type en de waarschijnlijke oorzaak van eenzaamheid en meer educatie onder ouderen over het belang van een goed sociaal netwerk). Een aantal van deze aanbevelingen hebben een plek gekregen in de pilot 'Welzijn op recept'. Het betreft een nieuwe functie binnen de Stichting Welzijn Diemen waarbij er een verbinding wordt gelegd tussen zorg en welzijn. Op advies van een professional in de zorg (zoals

huisartsen, wijkverpleegkundigen etc.) wordt iemand toe geleid naar welzijnsactiviteiten (wat kan variëren van het huis van de buurt tot bewegen onder leiding van een buurtsportcoach). Indicaties voor doorverwijzing zijn o.a. gevoelens van eenzaamheid, een beperkt sociaal netwerk of dreigend sociaal isolement. Om goed toe te kunnen leiden is up to date kennis van het activiteitenaanbod in Diemen noodzakelijk en wordt de tijd genomen om 'de vraag achter de vraag te achterhalen'. Voor de toeleiding zal ook vraag en aanbod op www.diemenvoorelkaar.nl worden gebruikt. Tenslotte is er onder regie van de Stichting Welzijn Diemen aandacht voor vroegsignalering van eenzaamheid en/of sociaal isolement bij lokale partners zoals woningcorporaties, ouderenbonden, eerstelijnszorgprofessionals, kerken, etc. Hoe maak je eenzaamheid en/of sociaal isolement bespreekbaar? Kan er gezamenlijk worden opgetrokken in het activiteitenaanbod?

Concrete acties:

- Jaarlijkse deelname aan de landelijke campagnes zoals de week van de eenzaamheid.
- In de komende periode wordt meer informatie vergaard over de mate waarin eenzaamheid wordt ervaren bijvoorbeeld door zowel in de gezondheidsmonitor van de GGD als in het huisbezoek project 75+ te werken met een specifiek meetinstrument waarmee de mate van eenzaamheid kan worden gemeten.²
- In de komende jaren wordt aan de pilot 'Welzijn op recept' deelgenomen en gefinancierd.
- In de komende jaren wordt www.diemenvoorelkaar.nl actief onder de aandacht gebracht bij de doelgroep lagere inkomens via het team Sociale Zaken om zo het risico op sociaal isolement tegen te gaan.
- In de komende jaren is er aandacht voor vroegsignalering van eenzaamheid bij lokale partners zoals woningcorporaties, ouderenbonden, eerstelijnszorgprofessionals en kerken.

3.1.8 Burgerinitiatieven

Wat is de stand van zaken?

Een actieve inzet van inwoners draagt bij aan de leefbaarheid van wijken. In Diemen zijn goede voorbeelden van burgerinitiatieven die een grote bijdrage leveren aan de Diemense samenleving. Een mooi voorbeeld hiervan is Serve the city, die na de explosie bij Beukenhorst opstond en hulp op gang bracht voor bewoners. Bewonersinitiatieven worden gestimuleerd. Met de Buurt Initiatief Gelden (BIG) kunnen inwoners een bijdrage ontvangen in de vorm van een subsidie.

De gemeente hecht belang aan initiatieven van de inwoner en wil graag dat deze initiatieven ook tot uiting komen. In de Wmo 2015 is per amendement geregeld dat inwoners de gemeente uit kunnen dagen als ze denken dat ze de zorg in hun buurt beter kunnen verlenen dan de gemeente ("the right to challenge"). Immers kennen bewoners hun buurt, ze weten wat er speelt en kunnen daar op inspelen. Daarom moeten bewoners, georganiseerd de gemeente kunnen uitdagen om (een deel van) de zorg van de Wmo die door de gemeente wordt geleverd, beter uit te voeren dan de gemeente dat doet.

² de eenzaamheidsschaal van de Jong Gierveld

Wat willen we bereiken?

Inwoners nemen eigen initiatieven om de saamhorigheid, zelfredzaamheid, sociale cohesie en/ of leefbaarheid van de buurt te versterken en worden daarbij waar mogelijk en gewenst ondersteund door de gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

Inwoners worden uitgenodigd om mee te denken, mee te helpen en met leuke initiatieven te komen. Daarbij denken we graag mee en wordt in samenwerking gezocht naar oplossingen. Inwoners worden uitgenodigd om een plan in te dienen waarmee zij het welzijn van de buurt kunnen verbeteren. De gemeente zal in haar beoordeling ook de sociale meerwaarde van bewonersinitiatieven meenemen. Immers, inwoners van een wijk beschikken over kennis over de wijk, over vrijwillige inzet en betrokkenheid van bewoners. Ook met de website www.Diemenvoorelkaar.nl worden verbindingen gelegd en mensen aan elkaar gekoppeld.

Concrete acties:

- In 2016 en verder worden inwoners uitgenodigd om initiatieven te ontwikkelen onder andere in het kader van “a right to challenge”

3.2 Algemene voorzieningen

Onder algemene voorzieningen verstaan we laagdrempelige voorzieningen of faciliteiten die bedoeld zijn voor alle inwoners of voor iedereen die tot een bepaalde doelgroep behoort. Dit zijn onder andere activiteiten die gericht zijn op activering, informatie, advies en ondersteuning, algemeen maatschappelijk werk, mantelzorgondersteuning, vrijwilligersondersteuning. Van algemene voorzieningen kan een inwoner gebruik maken zonder toestemming of indicatie van de gemeente.

Een algemene voorziening wordt niet toegekend aan een persoon, maar is voor iedereen die daar behoefte aan heeft vrij toegankelijk, dus ongeacht of een inwoner een beperking heeft. Dat betekent overigens niet dat er in het geheel geen voorwaarden gesteld kunnen worden aan de deelname of het gebruik van de voorziening. Een beperkte toegangsbeoordeling van algemene aard, zoals bijvoorbeeld een leeftijdsgrens, is mogelijk. Vrij toegankelijk betekent ook niet dat de voorziening altijd gratis is of moet zijn. Voorbeelden van algemene voorzieningen op dit moment zijn: ontmoetingsruimtes,

welzijnsactiviteiten, opvoedspreekuren, de ouder- en kindcoaches, het Brede Hoed Team, maatschappelijk werk en de raadvrouw. Meer specifiek zijn ook klussendiensten van bijvoorbeeld Wonenplus, de Servicetaxi, het Huis van de Buurt, een was- en strijkservice of een Buurtbus.

Eén van de speerpunten van de transformatie is de ombuiging van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen. In wijkaccommodatie 't Kruidvat is daarom in 2015 een pilot Huis van de Buurt gestart. De missie van het Huis van De Buurt is het ontwikkelen, realiseren en onderhouden van een veilige infrastructuur op buurtniveau, waardoor doelgroepen beter in staat zijn om hun eigen leven richting te geven en deel te nemen aan het maatschappelijk leven met tijdelijke en/of permanente, gedeeltelijke en/of gehele ondersteuning. Het Huis van de Buurt is er nadrukkelijk voor iedereen, ongeacht of iemand wel of geen beperking heeft.

Wat willen we bereiken?

Eind 2015 zal de pilot worden geëvalueerd en is het fysieke gebouw van het Huis van de Buurt door middel van een verbouwing aangepast, zodat ook mensen met een beperking beter toegang hebben tot het Huis van de Buurt. Iedereen moet mee kunnen doen. Voor en door de inwoner. In dat kader zal gekeken worden naar de mogelijkheden om voor verschillende doelgroepen een plek te creëren waar re-integratie en participatie mogelijk is door gebruik te maken van het activiteiten aanbod in het Huis van de Buurt, of actief te participeren in het Huis van de Buurt als bijvoorbeeld vrijwilliger. Afhankelijk van de mate waarin mensen begeleiding nodig hebben, kunnen mensen uit de bijstand wellicht zelf ook activiteiten ontwikkelen of op basis van vrijwilligheid ondersteuning bieden bij de door het Huis van de Buurt aangeboden activiteiten. Ook kan gedacht worden aan licht administratief werk of bijvoorbeeld facilitaire ondersteuning. Het ligt voor de hand dit te integreren met de begeleiding die door de 'Diemen Werkt' coach wordt aangeboden. Ook inwoners die een Wmo-aanvraag doen voor begeleiding, maar die geen specialistische hulp nodig hebben, worden doorverwezen naar de activiteiten in het Huis van de Buurt. Dit gebeurt veelal door warme overdracht, dus door de cliënt aan te melden bij de coördinator en indien gewenst een vrijwilliger in te zetten die de cliënt over de drempel van het huis van de buurt brengt. En door daarnaast te monitoren of de cliënt daadwerkelijk gebruik maakt van de voorziening en of deze effectief is.

In de ontwikkeling van het Sociaal Domein past het idee dat welzijn meer taken overneemt van formele zorgorganisaties. Met Stichting Welzijn Diemen wordt gesproken over deze informele zorg. De aandacht richt zich onder andere op het intensieve jongerenwerk. Hierbij wordt samenwerking gezocht tussen ouder- en kindcoaches en het jongerenwerk. De verwachting is tevens dat de nieuwe overlegstructuur (met name het zorg en signalenoverleg) een betere verbinding tot stand brengt tussen onderwijs, zorg, wonen en welzijn. Daarnaast wordt gekeken of Wonenplus uitgebreid kan worden naar meer kwetsbare thuiswonende groepen, waaronder kwetsbare gezinnen. Ten slotte is er aandacht voor communicatie en kennisuitwisseling over elkaars aanbod tussen de Brede Hoed naar de SWD en vice versa.

Om een goed aanbod van voorliggende voorzieningen te kunnen bieden in Diemen is het van belang om de wensen van cliënten goed in beeld te krijgen zodat het aanbod hierop afgestemd kan worden.

Wat gaan we ervoor doen?

In het najaar 2015 worden veel cliënten gesproken in het kader van de herindicaties door Wmo-consulenten van de gemeente. De verwachting is dat deze gesprekken een duidelijker beeld geven waaraan behoefte is bij de cliënten en kan worden bekeken of dit aanbod in Diemen aanwezig is en zo niet of het haalbaar is om dit te realiseren, eventueel met behulp van 'Diemen voor Elkaar'.

Daarnaast zal in samenspraak met de welzijnsorganisatie en lokale verenigingen gezocht worden naar vrijwilligers om kinderen met een beperking of gedragsprobleem te ondersteunen bij een gewone sportclub of andere vrijetijdsclub;

Concrete acties:

- In de komende periode zal in samenspraak met de aanbieders voor hulp bij het huishouden onderzocht worden of het mogelijk is om een was- en strijkservice op te zetten,
- In de komende periode zal onderzocht worden of het mogelijk is om een boodschappenbus in het leven te roepen.

3.2.1 Cliëntondersteuning

Wat is de stand van zaken?

Per 1 januari 2015 zijn gemeenten op grond van de Wmo 2015 verplicht om cliëntondersteuning als kostenloze algemene voorziening te organiseren voor alle (groepen) inwoners. Onder 'cliëntondersteuning' wordt verstaan de ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning heeft de regieversterking van de cliënt (en zijn omgeving) tot doel de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie te bevorderen. Het kan informatie en advies, maar vooral ook uitgebreide vraagverheldering en kortdurende ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen omvatten. Cliëntondersteuning kan naast informeren en adviseren een stap verder gaan en zich dan ook richten op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de betreffende persoon het zelf en met zijn omgeving niet op kan lossen. Cliëntondersteuning kan kortdurend zijn, maar ook een langdurende component in zich hebben.

In de Wmo 2015 is de cliëntondersteuning voor het gehele sociale domein geregeld, dus ook voor de terreinen Jeugd en Werk & Inkomen. Gemeenten hebben de plicht gekregen om ervoor te zorgen dat cliëntondersteuning beschikbaar is voor cliënten die maatschappelijke ondersteuning nodig hebben of problemen hebben op andere terreinen binnen het sociaal domein, bijvoorbeeld op het gebied van jeugd en gezin, werk en inkomen of schuldenproblematiek. Daarbij dient de gemeente zich niet te beperken tot de voorzieningen waarvoor zij zelf geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk is, maar ook informatie, advies en kortdurende ondersteuning te geven over relevante aanpalende domeinen, zoals zorg, wonen en onderwijs.

In juli 2011 heeft de Raad de notitie "Op weg naar de Brede HOED, herijking cliëntondersteuningfuncties" vastgesteld. In deze notitie zijn stappen gezet naar de huidige werkwijze van de frontoffice, backoffice en het Brede Hoed Team. Met ingang van 2015 zijn de middelen die voorheen aan Stichting MEE, vanuit de AWBZ, beschikbaar werden gesteld gedecentraliseerd in het

sociaal deelfonds. Voor 2015 zijn hierover subsidieafspraken gemaakt met MEE. Deze afspraken zullen, deels aangepast, in 2016 worden voortgezet.

Wat willen we bereiken?

De notitie uit 2011 en de afspraken met Stichting MEE bieden een goede basis voor de cliëntondersteuning. De komende jaren willen we ons richten op de verdergaande harmonisatie van de werkwijze van de cliëntondersteuners en het bevorderen van samenwerking tussen de aanbieders van cliëntondersteuning (bijvoorbeeld het Maatschappelijk werk, de ouderenadviseur en de Sociaal raadslieden van de MaDi).

Wat gaan we ervoor doen?

Het Brede Hoed Netwerk biedt een basis om themabijeenkomsten te organiseren. Eén van de thema's zal cliëntondersteuning zijn. Tevens zal bij het maken van subsidieafspraken voor cliëntondersteuning gekeken worden in hoeverre de organisaties kunnen samenwerken en, daar waar overlap aanwezig is, de taken gebundeld kunnen worden. Hierdoor ontstaat er voor de cliënten een helder aanbod en eenduidige werkwijze.

Concrete acties:

- In 2015 en verder wordt een evaluatie gehouden op de visie op de klantbenadering,
- In 2016 wordt voor relevante partners een themabijeenkomst georganiseerd over een eenduidige werkwijze binnen het Brede Hoed Netwerk.
- In de komende jaren wordt bij subsidieafspraken met betrekking tot cliëntondersteuning gekeken in hoeverre de organisaties kunnen samenwerken en, daar waar overlap aanwezig is, de taken gebundeld kunnen worden.

3.2.2 Jongerenbeleid

Wat is de stand van zaken?

Het overgrote deel van de jeugdigen in Diemen weet hun weg in het leven -met behulp van hun ouders- wel te vinden. Toch zijn er altijd jeugdigen die, om welke reden dan ook, vanuit huis niet de gewenste begeleiding mee (kunnen) krijgen en wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

In Diemen wonen ongeveer 4300 jeugdigen tussen de 4 en 19 jaar. Voor deze groep zijn verschillende initiatieven binnen de gemeente Diemen waar zij gebruik van kunnen maken. Dit varieert van naschoolse workshops, gesprekken met ouder- en kindcoaches, huiswerkbegeleiding, een mentoraatprogramma en praat- en spelgroepen tot weerbaarheidstrainingen.

Stichting Welzijn Diemen biedt het jeugd- en jongerenwerk in Diemen aan. Hierin is in de afgelopen jaren veel veranderd. Tot 2013 lag de nadruk op wijkgerichte activiteiten voor alle jongeren van 12 tot 16 jaar, een jongerencentrum voor vooral 16- plussers en ambulante jongerenwerk dat zich richt op groepen op straat. Ondertussen is het jongerencentrum De Diemer Factory gesloten en is de focus van het jeugd- en jongerenwerk komen te liggen op kwetsbare jeugd en jongeren. Ook wordt er meer aandacht besteed aan de 12-13 jarigen in Diemen en wordt er meer vraaggericht- en kindgericht gewerkt. Door het onderbrengen van de activiteiten van het cursusbureau bij het jeugd- en

jongerenwerk is de nadruk op activiteiten voor de leeftijd 12 tot 16 jaar, uitgebreid met activiteiten voor kinderen vanaf 7 jaar.

Het jeugd- en jongerenwerk maakt onderdeel uit van het netwerk van de partners van de Brede Hoed en heeft daarmee korte lijnen met relevante partners in de 'jeugdketen'. Met de transitie op de jeugdzorg is er ook een verschuiving te zien naar activiteiten binnen het preventief jeugdbeleid. Zo zet het Brede Hoed Team waar mogelijk laagdrempelige, preventieve voorzieningen in. Daarbij is het intensief jongerenwerk één van de middelen die in dit kader ingezet kan worden.

Wat willen we bereiken?

Met de inzet van jeugd- en jongerenwerk in het bredere jeugdbeleid willen we bereiken dat kinderen en jongeren zich op een positieve manier ontwikkelen tot zelfredzame volwassen inwoners. Het jeugd- en jongerenwerk begeleidt hen daarin waar mogelijk en biedt kinderen en jongeren daartoe een zinvolle vrijetijdsbesteding. Daarbij is het jeugd- en jongerenwerk een partner in de keten van signalering en gaat preventief te werk. De focus ligt daarbij op de meest kwetsbare kinderen en jongeren.

Wat gaan we ervoor doen?

In overleg met Stichting Welzijn Diemen worden ieder jaar prestatieafspraken gemaakt. Deze zijn onderverdeeld in vier categorieën:

- Talentontwikkeling
- Intensief jongerenwerk
- Jongerenparticipatie
- Kinderzomerspelen

Op basis van behoeften die er zijn, worden diverse activiteiten in deze categorieën aangeboden. Daarnaast worden activiteiten uitgebreid en verder ontwikkeld.

Zo worden in het kader van Talentontwikkeling de kinderworkshops uitgebreid naar de groepen 1 t/m 3 op de basisscholen. Ook wordt er gewerkt naar uitbreiding van scholen waar de workshops worden gegeven. Tevens gaat een pilot van start met een 'intensief kinderwerker' die outreachend te werk gaat. Een van de taken van de kinderwerker zal zijn om de kinderen naar de naschoolse activiteiten toe te leiden en hun ouders daar nadrukkelijk bij te betrekken. Ook kunnen bijvoorbeeld broertjes en zusjes van jongeren die in zwaardere zorg zitten, worden 'gecoacht' door de kinderwerker.

Ook wordt gekeken of activiteiten in het kader van jongerenparticipatie uitgebreid kunnen worden naar andere buurten van Diemen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan het Beukenhorstproject waarbij kinderen er voor zorgen dat de leefomgeving beter wordt door op te ruimen. Dit is een gezamenlijk project van Stichting Welzijn Diemen, woningbouwcorporatie de Key en politie. Er wordt onderzocht of dit project ook uitgevoerd kan worden aan de Rode Kruislaan.

Gezien de ontwikkelingen van de afgelopen jaren en de keuzes die zijn gemaakt in het kader van jeugd en jongerenwerk, wordt er een nieuwe notitie jeugd en jongerenwerk opgesteld. Uiteraard wordt ook de Jongerenraad, die begin 2015 is opgericht, hierbij betrokken.

Concrete acties:

- Vanaf 2016 worden de kinderworkshops in het kader van Talentontwikkelingen uitgebreid naar de groepen 1 t/m 3 op de basisscholen en een uitbreiding van het aantal scholen die deze aanbieden;

- In 2016 start een pilot met een 'intensief kinderwerker' die outreachend te werk gaat;
- Vanaf 2016 wordt gekeken of activiteiten in het kader van jongerenparticipatie uitgebreid kunnen worden naar andere buurten van Diemen, bijvoorbeeld van Diemen Zuid naar Diemen Centrum;
- In 2016 verschijnt er een nieuwe notitie over het jeugd- en jongerenbeleid in Diemen.

3.2.3 Vervoer / Verplaatsen in de omgeving

Wat is de stand van zaken?

Om deel te kunnen nemen in de samenleving en sociale contacten aan te kunnen gaan verplaatsen mensen zich van A naar B. Met een beperking is dat nog niet altijd even makkelijk. Een goed en gedegen openbaar vervoer netwerk is daarbij essentieel. Indien voorzieningen in de buurt aanwezig zijn, zijn inwoners minder aangewezen om grotere reisafstanden af te leggen. Inwoners die 75 jaar en ouder zijn kunnen gebruik maken van de Servicetaxi Diemen. Ook inwoners die vanwege hun beperking niet mee kunnen in het reguliere vervoer kunnen met een indicatie gebruik maken van de Servicetaxi. Naast de Servicetaxi verzorgt de gemeente ook het leerlingenvervoer voor kinderen die naar het speciaal onderwijs gaan en niet zelfstandig kunnen reizen en het vervoer naar dagactiviteiten. In de regio is onderzoek gaande om te kijken of we het vervoer in de regio gezamenlijk kunnen gaan organiseren en in de toekomst toe te werken naar een gezamenlijke regiecentrale van waaruit het vervoer wordt gecoördineerd.

Wat willen we bereiken?

Een buurt waar goede voorzieningen zijn die goed toegankelijk zijn, een gedegen OV-netwerk en daar waar nodig de mogelijkheid om gebruik te maken van de Servicetaxi om te verplaatsen. In de toekomst zou een gezamenlijke regiecentrale in de regio wenselijk zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

In 2016 wordt het contract voor het vervoer opnieuw aanbesteed in Duo-verband. Daarbij zal afstemming plaatsvinden met Aalsmeer en Amstelveen om de contractperioden op elkaar af te stemmen, met als doel om op langere termijn gezamenlijk een vervoersmodel uit te rollen.

Concrete acties:

- In 2016 wordt het vervoerscontract opnieuw aanbesteed.
- In 2016 en verder wordt onderzocht op welke manier het vervoer in de Amstelland-regio vormgegeven kan worden.

3.2.4 Veilig Thuis

Wat is de stand van zaken?

Veilig Thuis, het regionaal Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK), is sinds 1 januari 2015 operationeel. Inwoners en professionals kunnen Veilig Thuis 24/7 bereiken voor advies, het doen van een melding en de inzet van crisishulp. Bij Veilig Thuis werken medewerkers van

de GGD, JBRA, de Blijfgroep en Vita. In de tijdelijke organisatiestructuur is de GGD Amsterdam opdrachtnemer en naar verwachting zal deze werkwijze in de definitieve vorm gecontinueerd worden. Daarnaast wordt er hard gewerkt aan de beschrijving van het werkproces Veilig Thuis, de onderlinge samenwerking (cultuur van werken) en de samenwerking / afstemming met lokale teams, waaronder het Brede Hoed Team.

Wat willen we bereiken?

Met de start van Veilig Thuis is een begin gemaakt met een meer geïntegreerde aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Met de aanpak beogen we dat uiteindelijk minder kinderen en volwassenen te maken hebben met, of slachtoffer zijn van geweld. Veilig Thuis maakt onderdeel uit van de brede regioaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, *op weg naar duurzame veiligheid*, 2015-2020.

Wat gaan we ervoor doen?

Veilig Thuis wordt doorontwikkeld tot een regionaal expertisecentrum. Dat wil zeggen dat naast advisering en melding ook andere taken gaan behoren tot het activiteitenpakket van Veilig Thuis, zoals voorlichting, preventie en deskundigheidsbevordering. Daarnaast zullen we aandacht besteden aan andere onderdelen van de regioaanpak zoals de aandacht en uitvoering in de lokale teams, de gespecialiseerde zorg, een effectieve en afgestemde inzet van dwang- en drangkader om echt effectief te kunnen worden.

Concrete acties:

- Jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang van Veilig Thuis
- In 2016 wordt een lokaal preventieplan aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling opgesteld.

3.3 Individuele voorzieningen

De gemeente heeft vanuit de wet de verplichting om “maatwerkvoorzieningen te bieden ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie aan ingezetenen van de gemeente die daartoe op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit hun sociale netwerk niet of onvoldoende in staat zijn”. Indien een cliënt zich niet voldoende in staat acht om een aanvraag te doen voor een individuele voorziening, is het altijd mogelijk om daar ondersteuning bij te krijgen van een onafhankelijk cliëntondersteuner.

3.3.1 Begeleiding

Wat is de stand van zaken?

Per 1 januari 2015 is de begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf overgegaan naar de gemeente. Om daadwerkelijk te transformeren en de begeleiding meer in de buurt van de cliënt te organiseren wordt steeds meer ingezet op eigen kracht en algemene voorzieningen. Om een totaalbeeld te krijgen van de ontwikkelingen op het gebied van de begeleiding is deze paragraaf dan ook niet volledig in haar omschrijving en dient deze paragraaf gezien te worden in het licht van eerdere paragrafen.

Halverwege 2015 worden alle cliënten met overgangsrecht geherindiceerd. Daarbij wordt gekeken naar de mogelijkheden om cliënten aan te laten sluiten bij algemene voorzieningen zoals het Huis van de Buurt of vrijwilligers en de mogelijkheid om in het eigen netwerk oplossingen te vinden. In dat kader zijn voorgaande paragrafen dan ook relevant voor dit onderwerp. Voor die cliënten waar ondersteuning nodig is wordt ingezet op een duidelijk plan waarbij de begeleiding ingezet wordt om met de cliënt afgesproken doelen te behalen. Daarbij wordt ingezet op de doorstroom van zware naar lichte ondersteuning.

Wat willen we bereiken?

Door de inzet van begeleiding, waaronder dagbesteding, kunnen mensen zo lang als mogelijk in de eigen leefomgeving blijven wonen.

Wat gaan we ervoor doen?

Om in te kunnen spelen op de nieuwe inzichten die we hebben in het kader van de nieuwe taken zullen we in de komende periode voortdurend de beleidsregels aanpassen op onderdelen. Om een completer aanbod van voorzieningen te kunnen creëren, wordt gekeken of op pilot basis projecten opgezet kunnen worden op lacunes in de aanbestede producten op te vangen. Een voorbeeld daarvan is hulp bij het huishouden in combinatie van begeleiding.

Eén van de onderdelen die vanuit de gemeente nader vorm gegeven moet worden is een goede follow up. Daarbij wordt onderzocht of de ingezette hulp ook daadwerkelijk leidt tot de gewenste resultaten en of de doelen daarmee behaald worden. Indien nodig wordt de inzet van begeleiding aangepast bijvoorbeeld in uren, of de doelen worden bijgesteld. Door goed contractbeheer wordt het aanbod verder ontwikkeld, verbeterd en geïnnoveerd.

Concrete acties:

- In 2016 en verder zal het beleid met betrekking tot begeleiding geëvalueerd en daar waar wenselijk en nodig aangepast worden.
- In 2016 en verder zal follow up in het kader van begeleiding nader vormgegeven worden.

3.3.2 Beschermd wonen en opvang

Wat is de stand van zaken?

Met de decentralisatie van de taken uit de AWBZ per 1 januari 2015 is ook het Beschermd Wonen naar de gemeenten overgeheveld. Dit is een vorm van wonen waarbij de nadruk met name ligt op begeleiding en niet op medische ondersteuning en daarmee niet binnen de Wlz thuishoort. Beschermd Wonen is bedoeld voor cliënten die door omstandigheden (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen wonen, met als doel het leven daar waar mogelijk te normaliseren en mensen weer in staat te stellen zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Deze cliënten wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. De regiogemeenten hebben de gemeente Amsterdam, als centrumgemeente, gemandateerd voor de uitvoering van deze voorziening. In Diemen zijn een groot aantal woningen voor beschermd wonen beschikbaar.

Wat willen we bereiken?

De doelgroep binnen Beschermd Wonen is een kwetsbare doelgroep en op individueel niveau zal goed moeten worden gekeken wat ieders mogelijkheden zijn. Uitgangspunten bij de verdere beleidsontwikkeling, samen met Amsterdam en de regiogemeenten, zijn:

- Behoud en herstel van eigen regie;
- Ontwikkeling naar zelfstandig wonen en participatie, voor zover dat mogelijk is;
- Beschermd woonvormen voor diegenen die daar blijvend op aangewezen zijn;
- Het verminderen van de noodzaak tot instromen, dus meer inzetten op preventie;

- Het behouden en, daar waar mogelijk, het verbeteren van de kwaliteit van de scala aan (flankerende) voorzieningen.

Wat gaan we ervoor doen?

Het is een landelijke verplichting om voor 2016-2020 een Plan van Aanpak beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang op te stellen. De gemeente Amsterdam heeft als centrumgemeente hierin het voortouw genomen en de regiogemeenten zullen aanschuiven bij de voorbereidende gesprekken en de besluitvorming. Bovengenoemde uitgangspunten zullen onderdeel zijn in dit Plan van Aanpak.

Daarnaast is er aandacht voor mogelijke ontvlechting van de dagbesteding uit het component Beschermd Wonen. Binnen de huidige budgetten voor beschermd wonen zit een component voor dagbesteding. Onderzocht wordt in hoeverre dit budget ontvlecht kan worden en deze middelen kunnen worden toegevoegd aan de middelen voor dagbesteding. Dit om de mogelijkheden van door- en uitstroom te bevorderen. Dit onderzoek vindt plaats in afstemming met de gemeente Amsterdam en de regiogemeenten. Afsproken is dat elke gemeente hierin zelf een inhoudelijke en financiële afweging kan maken.

Concrete acties:

- In 2015 zal een plan van aanpak beschermd wonen/ maatschappelijke opvang 2016-2020 opgesteld worden.
- In 2016 en verder zal uitvoering gegeven worden aan het plan van aanpak beschermd wonen/ maatschappelijke opvang 2016-2020.

3.3.3 Hulp bij het huishouden

Wat is de stand van zaken?

In de Wmo 2015 is de vanzelfsprekendheid dat inwoners in eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn expliciet verankerd. Diverse aanspraken, zoals die van de hulp bij het huishouden zijn vervangen door een maatwerkvoorziening voor diegenen die het echt nodig hebben. De gemeente Diemen heeft in de afgelopen jaren voorgesorteerd op deze ontwikkeling door in de indicatiestelling goed te kijken naar wat de cliënt echt nodig heeft. Hierin is zorgvuldig onderzoek gedaan door individueel onderzoek te doen in de geest van de actuele jurisprudentie en niet categoriaal te bezuinigen. Dit heeft ertoe geleid dat de budgetten die door het rijk beschikbaar zijn gesteld vooralsnog voldoende zijn om de hulp bij het huishouden als individuele voorziening te behouden.

Huishoudelijke Hulp Toelage

Het rijk heeft in 2015 en 2016 €75 miljoen beschikbaar gesteld om het verlies van banen in de sector voor hulp bij het huishouden tegen te gaan. De gemeente Diemen is in mei 2015 een pilot gestart met de HHT “Diensten Thuis”. Cliënten met een indicatie voor hulp bij het huishouden en mantelzorgers die geregistreerd staan bij Markant kunnen met de HHT “Diensten Thuis” hulp krijgen bij (extra) schoonmaakwerkzaamheden. Voor klanten met een indicatie voor de hulp bij het huishouden zijn “grote klussen” geen onderdeel van de indicatie. Daarbij kan gedacht worden aan het wassen van de

gordijnen, het schoonmaken van de zolder of het uitsoppen van de keuken. Vooral mantelzorgers kunnen worden ontlast door hulp in het huishouden in te schakelen. De klant betaalt hiervoor €7,50 per uur en de gemeente legt daar €15 bij.

Wat willen we bereiken?

Een schoon en leefbaar huis is voor alle inwoners van Diemen een gewenst resultaat. Door de huidige werkwijze is het voor een ieder die het echt nodig heeft mogelijk om hulp bij het huishouden te ontvangen. Vooralsnog is de intentie om de huidige werkwijze te handhaven indien de financiële middelen hiertoe toereikend zijn.

Wat gaan we ervoor doen?

De huidige contracten voor de hulp bij het huishouden lopen af aan het einde van 2016. In de loop van 2016 zal onderzocht worden of de huidige werkwijze gehandhaafd kan worden met de beschikbare middelen en de contracten traditioneel aanbesteed kunnen worden, of dat een andere aanpak voor de hulp bij het huishouden noodzakelijk is.

Concrete acties:

- In 2016 zal onderzocht worden op welke wijze de hulp bij het huishouden vanaf 2017 voortgezet/ vormgegeven zal worden.

4. Samen aan de slag

Om te komen tot een samenleving waarin iedereen mee kan doen, moeten we samen aan de slag. De gemeente heeft door middel van een groot aantal subsidie- en contractrelaties taken uitbesteed aan andere partijen. Om de samenwerking goed vorm te geven en te komen tot een kwalitatief goed netwerk van voorzieningen zijn de nodige randvoorwaarden nodig.

4.1 Privacy

Wat is de stand van zaken?

De gemeente Diemen is op grond van wetgeving (Jeugdwet, Wmo, participatiewet) verantwoordelijk voor de toegang naar hulp, advisering ten aanzien van passende hulp en het toekennen van voorzieningen op het gebied van hulp. Om deze publiekrechtelijke taak uit te kunnen voeren is het noodzakelijk om gegevens te delen tussen gemeente en zorgaanbieders en de betrokken welzijnsorganisaties. Doel van het delen van gegevens is altijd het realiseren van een sluitende aanpak van het zorg-/hulpverleningstraject voor inwoners van de gemeente Diemen die te maken hebben met (meervoudige) problematiek. Essentieel bij het delen van privacy gevoelige gegevens is een goede samenwerkingsrelatie tussen de gemeente en haar partners, waarbij:

- er overeenstemming is over de doelen waarvoor het delen van informatie plaatsvindt;
- er een eenduidige werkwijze is om tot een afweging te komen;
- er wederzijds vertrouwen is in de aanpak en de werkwijze over hoe om te gaan met privacy gevoelige gegevens, en
- betrokken partijen zich houden aan de wettelijke bepalingen met betrekking tot privacy.

Daarbij dient de uitwisseling van gegevens plaats te vinden in overleg en afstemming met de betrokkene(n)/ cliënt. Dit zogeheten ‘transparantiebeginsel’ wordt toegepast door medewerkers van de gemeente en haar partners die betrokken zijn bij het verlenen van zorg, licht of zwaar.

Na een bestuurlijke conferentie in oktober 2014 zijn uitvoerende medewerkers getraind in de werkwijze die ten grondslag ligt aan dit aansluitdocument Samenwerken Zorg en Veiligheid. Na een periode van “Action Learning” (in de praktijk leren door te doen) zijn de opgedane ervaringen met de werkwijze meegenomen in het aansluitdocument “Samenwerken Zorg en Veiligheid”. Na de zomervakantie 2015 zal dit document ter inspraak worden voorgelegd aan de betrokken partijen en zal het definitieve document in het najaar worden ondertekend. De ervaring is dat het op de juiste manier delen van gegevens en de bijbehorende afspraken goed verloopt. Een belangrijk argument om te delen zonder toestemming van de klant is als de veiligheid in het geding is. Daarbij wordt de afweging altijd in samenspraak met anderen gemaakt en de keuze om te delen wordt beargumenteerd vastgelegd.

Wat willen we bereiken?

We willen bereiken dat partijen in staat zijn om binnen vastgestelde kaders informatie uit te wisselen om daarmee de klant beter te helpen, de hulpverlening af te stemmen en de privacy van de klant te waarborgen.

Wat gaan we ervoor doen?

Om boven omschreven doelen te realiseren, de samenwerking tussen professionals te optimaliseren en een eenduidige interpretatie van de wet- en regelgeving te bewerkstelligen is de Leertuin Samenwerken Zorg en Veiligheid gestart.

Concrete acties:

- Eind 2016 zal het aansluitdocument Zorg en Veiligheid en de daarmee samenhangende overlegstructuur geëvalueerd worden.

4.2 Kwaliteit

Wat is de stand van zaken?

Toezicht

Met de Wmo 2015 is de gemeente ook verantwoordelijk geworden voor het toezicht op de kwaliteit van dienstverlening en zorg. Dit betreft het toezicht op individuele begeleiding, dagbesteding, nacht- en crisisopvang, beschermd wonen, kortdurend verblijf, woonvoorzieningen, hulp bij het huishouden, vervoersvoorziening en rolstoelvoorziening. In 2015 heeft de gemeente Diemen de GGD aangesteld als toezichthouder Wmo voorzieningen, waarbij de gemeente Amsterdam en de Amstelland/gemeenten gezamenlijk optrekken. De GGD houdt op dit moment toezicht bij signalen en calamiteiten. Signalen kunnen onder andere binnenkomen via het klachtenmeldpunt van de gemeenten. Aanbieders zijn bovendien verplicht (ernstige) calamiteiten te melden bij de toezichthouder. Afhankelijk van de aard van het signaal of de calamiteit voert de toezichthouder een onderzoek uit.

In 2015 doet de GGD in opdracht van de gemeente Amsterdam nader onderzoek naar de behoefte aan regulier toezicht op het niveau van de aanbieder, de locaties en de cliënten. Dit betekent dat er een inschatting is gemaakt voor het aantal uren dat noodzakelijk is voor het uitvoeren van het onderzoek naar de kwaliteit van de voorzieningen. In 2015 worden hier nader afspraken over gemaakt met de GGD over het toezicht in 2016 en verder en de financiële consequenties hiervan.

Cliëntervaringsonderzoek

In het verleden heeft de gemeente periodiek onderzoek gedaan naar de klanttevredenheid van inwoners over de geleverde dienstverlening en de ontvangen ondersteuning. We deden dit per beleidsterrein. Met de nieuwe taken en verantwoordelijkheden wil de gemeente toe naar één integraal onderzoek (sociaal domein breed; Wmo, Jeugd en Participatie) waarbij niet alleen wordt gekeken naar de klanttevredenheid (oordeel over de dienstverlening), maar ook de klantervaringen (waarbij wordt gevraagd naar concrete ervaringen). Het onderzoek gaat over de geboden dienstverlening (proces van toeleiding en toegang), zorg en ondersteuning. Het onderzoek moet uitdrukkelijk niet alleen een momentopname zijn, maar met name in de eerste jaren vooral dienen als instrument om te zien of we met ons beleid de goede keuzes maken en input leveren voor eventuele beleidswijzigingen. Het onderzoek wordt in het najaar van 2015 samen met de gemeenten Ouder-Amstel en Uithoorn ontwikkeld en kan voor het eerst worden uitgezet begin 2016. Om het succes van het transformatieproces te monitoren, meten we allereerst de tevredenheid van onze inwoners door regelmatig een klanttevredenheidsonderzoek te houden waarin de dienstverlening van de gemeente over de volle breedte van het sociaal domein gemeten wordt. We vragen daarnaast aan onze partners

om de tevredenheid van hun klanten te meten en tenslotte zijn we gestart met een alternatief verantwoordingsproces waarin een brede selectie van partners en organisaties met elkaar de samenwerking en de verbeterpunten bespreekt volgens een bepaalde methodiek.

Wat willen we bereiken?

Kwaliteit binnen de Wmo waarborgen door middel van toezicht en controle.

Wat gaan we ervoor doen?

- Eind 2015 zullen afspraken worden gemaakt met de GGD over het toezicht in 2016 en verder
- In 2015 en 2016 wordt een nieuw klanttevredenheidsonderzoek ontwikkeld.
- In 2016 en verder wordt jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

4.3 Sociale kaart

Wat is de stand van zaken?

Met de sociale kaart bedoelen we: een digitale voorziening voor professionals en inwoners waarmee ze op eenvoudige wijze kunnen nagaan door wie welke voorzieningen of ondersteuning wordt aangeboden op het gebied van wonen, zorg en welzijn in Diemen en omgeving. De sociale kaart ondersteunt alle partners binnen het Brede Hoed Netwerk. De sociale kaart van Diemen in de vorm van de digitale gemeentegids op de website wordt nader uitgebreid. De vernieuwde sociale kaart is volop in doorontwikkeling en zal in het najaar gereed zijn.

Wat willen we bereiken

Met de sociale kaart willen we een digitale voorziening inrichten waarbij professionals op eenvoudige wijze kunnen nagaan welke (sociale) voorzieningen er binnen de gemeente (en nabije omgeving) zijn op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Doel van de sociale kaart Diemen is:

- Effectieve(re) samenwerking bevorderen door informatie overzichtelijker aan te bieden.
Verbindingen tussen organisaties met een hulpaanbod voor inwoners in Diemen moeten snel en gemakkelijk tot stand komen.
- Informatie toegankelijk en integraal presenteren aan inwoners als zij een (potentiële) hulpvraag hebben

De sociale kaart is primair voor (professionele) hulpverleners die in Diemen ondersteuning aanbieden en secundair voor inwoners die informatie (wie, wat, waar) zoeken over het hulpaanbod in Diemen.

Wat gaan we ervoor doen?

De informatie moet voorzien in een informatiebehoefte vanuit het veld. Zij worden dan ook actief betrokken bij het inrichten en is er een klankbordgroep ingericht. Na de ontwikkeling van de sociale kaart zullen er met de betrokken organisaties afspraken worden gemaakt over de wijze van beheer.

Concrete acties:

- In 2016 worden afspraken gemaakt met de betrokken organisaties over het beheer van de sociale kaart in 2016 en verder.

4.4 Goede overgang van Jeugdwet naar Wmo

Wat is de stand van zaken?

Jongeren die 18 worden vallen niet langer onder de jeugdwet, maar gaan onder de Wmo of de zorgverzekeringswet vallen. Om deze overgang soepel te laten verlopen en de continuïteit van hulp te waarborgen wordt er afstemming gezocht tussen de Jeugdconsulent en de Wmo-consulenten. Hierbij wordt het beleid zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd. Jeugdigen vallen tot hun 18e voor de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) onder de Jeugdwet en dus onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Vanaf hun 18e gaan de jeugdigen met GGZ-problematiek niet over naar de Wmo, maar naar de Zorgverzekeringswet in het kader van behandeling. Het is zaak om te zorgen voor een zorgvuldige overdracht van deze doelgroep. Het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) is verantwoordelijk om voor leerlingen die 18 worden een goede vervolgplek te regelen. Jongeren blijven echter in de meeste gevallen tot hun 20e op school zitten.

Voor jongeren in het VSO wordt vanaf 16 jaar gekeken naar de mogelijkheden om door te stromen naar werk of dagbesteding. De afspraken tussen het VSO en zorginstellingen is geregeld met de beleidsuitgangspunten vanuit het Onderwijs: "Sluitende aanpak". De school heeft daarbij contacten met de gemeente (Werk&re-integratie Amsterdam) om de route naar werk met de leerling te bepalen. Desgewenst is met de zorginstellingen en het team Wmo over (arbeidsmatige) dagbesteding. Bij de zorgaanbieders kan vanaf 16 jaar stage gelopen worden om een passende plek te vinden. De begeleiding van deze stages wordt gefinancierd door de gemeente.

In dit kader is ook binnen de participatiewet aandacht voor het begeleiden van jongeren (16 en 17 jarigen) naar werk of opleiding. In het regionale plan van aanpak "Samen naar een werkende toekomst" worden middelen ingezet als onderdeel van het bredere "agenda aanpak jeugdwerkloosheid 2015-2016". Met de middelen kan in regionaal verband ervaring worden opgedaan om de jongeren die tussen wal en schip dreigen te vallen (door veelvuldig verzuim uitval of dreigende uitval) te bemiddelen naar BBL, MOL, MBO onderwijs (regulier of speciaal) en werk. Het gaat in de huidige aanpak om de "blinde" vlekken in kaart brengen en regionaal samenwerkingsafspraken maken met het onderwijs om de aanpak sluitend en eenduidig te maken. Dit vanuit de invalshoek de instroom in de bijstand zoveel mogelijk te beperken en jongeren waar mogelijk te stimuleren om door te leren zodat zij goed beslagen ten ijs in stromen op de arbeidsmarkt. Daarbij gaan we ook aan de slag met jongeren voor wie verdere opleiding niet is weggelegd. Deze jongeren uit de doelgroep (VSO-PRO) worden actief bemiddeld naar werken met loonwaarde (met of zonder jobcoaching). Bij de uitwerking van de plannen worden de gemeentelijke jongerencoaches en de scholen betrokken.

Wat willen we bereiken?

Jongeren die 18 worden zouden er weinig tot geen last moeten hebben van het feit dat ze met 18 overgaan naar een andere wet, de Wmo, de participatiewet of de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Wat gaan we ervoor doen?

Om te komen tot een zorgaanbod dat past bij de cliënt zal met jongeren die 17 jaar zijn met de Jeugdconsulent en de Wmo-consulent gekeken worden wat de ondersteuning is die zij op langere

termijn nodig hebben en op welke manier de overgang van 17 naar 18 geleidelijk zal gaan. Daarbij is de gemeente in overleg met de zorgverzekeraar om afspraken te maken over de groep jeugdigen met GGZ-problematiek. Door gezamenlijk huisbezoek van de Jeugdconsulent en de Wmo-consulent wordt geprobeerd de overgang tussen de Jeugdwet en Wmo zo vloeiend mogelijk te maken. Over de begeleiding naar werk of dagbesteding moeten goede afspraken gemaakt worden met het VSO en de zorginstellingen over een passende aanpak, waarbij de verantwoordelijkheden helder zijn.

Concrete acties:

- In 2016 en verder zullen het beleid en verordening voor de Jeugdwet, participatiewet en de Wmo zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd worden.
- In 2016 wordt in overleg met de zorgverzekeraar nadere afspraken gemaakt over een goede overgang van de Jeugdwet naar Wmo, participatiewet en de Zvw.
- In 2016 worden afspraken gemaakt met het VSO en zorginstellingen over de overgang van school naar werk of dagbesteding.

4.5 Samenwerking met de zorgverzekeraar

Wat is de stand van zaken?

Door alle veranderingen in de zorg is ook de verhouding tussen de gemeenten en de zorgverzekeraars gewijzigd. De Jeugdwet, de Wmo, de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg vullen elkaar aan en staan met elkaar in verbinding. De Jeugdwet, de Wmo en de Zorgverzekeringswet dragen er samen aan bij dat mensen, ondanks hun beperkingen, zo lang mogelijk zelfstandig, in hun fysieke en sociale omgeving, kunnen blijven wonen en dus geen beroep hoeven te doen op de Wet langdurige zorg. Hoe beter de gemeente en de zorgverzekeraars hun wettelijke taken uitvoeren, hoe minder mensen gebruik zullen maken van duurdere voorzieningen. In Diemen is Achmea de grote zorgverzekeraar waarmee samengewerkt moet worden en er vindt regulier overleg plaats met Achmea.

Wat willen we bereiken

Kwetsbare inwoners hebben te maken met meerdere zorgwetten, bijvoorbeeld begeleiding uit de Wmo en verpleging en verzorging uit de Zorgverzekeringswet. Door goede samenwerking met de zorgverzekeraar wordt de professionele ondersteuning aan een cliënt goed en passend op elkaar afgestemd.

Wat gaan we ervoor doen?

Gelet op de wetswijzigingen willen de gemeente en Achmea meer samenwerken. Belangrijke agendapunten zijn:

- De samenwerking met de wijkverpleging;
- Doorlopende zorgpaden: jeugdigen vallen tot hun 18e voor de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) onder de Jeugdwet en dus onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Vanaf hun 18e gaan de jeugdigen met GGZ-problematiek niet over naar de Wmo, maar naar de Zorgverzekeringswet in het kader van behandeling. Zorgvuldige overdracht van deze doelgroep is gewenst;

- Samenwerking tussen de huisartsen en de gemeente. In het kader van de Jeugdwet hebben de huisartsen een wettelijke bevoegdheid gekregen om kinderen door te verwijzen naar een zorgtraject. De gemeente en de huisartsen hebben over de samenwerking een convenant over de Jeugdwet afgesloten. Voor de Wmo bestaat er geen wettelijke bevoegdheid voor verwijzing en is dus de noodzaak van het maken van afspraken minder urgent voor de huisartsen. Per onderwerp zal bekeken worden in hoeverre aansluiting kan en wordt gevonden met de huisartsen;
- Er zijn verschillende vormen van preventie. Om ervoor te zorgen dat er op een effectieve en efficiënte wijze invulling wordt gegeven aan preventie is het verstandig om gezamenlijk hierin op te trekken;
- Vanaf 1 januari 2015 zijn er cliënten over gegaan van de AWBZ naar de Wet langdurige zorg. Cliënten die voor 2015 vanuit de Wmo gebruik maakten van hulpmiddelen konden dit in 2015 nog afnemen via de Wmo. Vanaf 2016 zullen cliënten met een indicatie voor de Wet langdurige zorg ook voor hun hulpmiddelen aanspraak moeten doen bij het zorgkantoor. Omdat het hier een kwetsbare doelgroep, met specifieke hulpmiddelen, betreft is afstemming over de leveranciers wenselijk;
- Verbinding tussen de volwassenenzorg en de jeugdzorg. Als een volwassene psychische zorg verleend krijgt wordt niet altijd in beeld gebracht of er kinderen bij betrokken zijn. In overleg met de zorgverzekeraar zal bekeken worden in hoeverre dit in de werkwijze van de psychische zorg kan worden opgenomen.

Concrete acties:

- In 2016 en verder zal regelmatig overleg met Achmea plaatsvinden over de afstemming van de professionele ondersteuning aan cliënten.

4.6 Samenwerking met de wijkverpleging

Wat is de stand van zaken?

Eén van de voorzieningen die kunnen bijdragen aan een integraal aanbod van zorg en ondersteuning dicht bij huis is de wijkverpleging. Naast de nieuwe taken in de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt dit gestimuleerd door extra middelen voor de niet-toewijsbare wijkverpleegkundige taken. Bij toewijsbare taken gaat het om verpleegkundige handelingen, zoals wondverzorging en injecties. Deze taken hebben een directe relatie met de zorgvraag van de cliënt en zijn direct toewijsbaar. Onder niet-toewijsbare zorgtaken vallen onder andere het signaleren van een mogelijke zorgvraag bij kwetsbare inwoners en het deelnemen in sociale wijkteams. De taken van wijkverpleging op het vlak van de niet-toewijsbare zorg hebben een structurele plek gekregen binnen de bekostiging van de wijkverpleging. Wijkverpleegkundigen kunnen hiermee verpleegkundige taken combineren met taken op het sociaal gebied, zoals het verbeteren van de samenhang tussen preventie, zorg, welzijn en wonen. Zorgverzekeraars hebben hiervoor extra budget ontvangen en zijn verantwoordelijk voor de inkoop van beide taken van de wijkverpleging. Over de inzet van de niet-toewijsbare zorg maken de zorgverzekeraars afspraken met de gemeenten. In Diemen heeft Achmea de niet-toewijsbare zorg ingekocht bij Cordaan en Amstelring. Achmea biedt de gemeente de ruimte om met de gecontracteerde zorgaanbieders afspraken te maken over de niet-toewijsbare zorg. In de samenwerking met de

wijkverpleegkundigen wordt aangesloten bij de doelstellingen zoals gesteld in de gezondheidsnota 2013-2016.

Met het veranderen van het rijksbeleid naar gerichtheid op langer zelfstandig wonen zijn de zorgzwaartepakketten 1,2 en 3 (en deels 4) afgeschaft. Hiermee verdwijnt het verzorgtehuis en is binnen de Wlz alleen nog plaats voor verpleeghuisplekken. Mensen die voorheen een Zorgzwaartepakket 1, 2 en 3 (en deels 4) hadden wonen nu thuis en vallen onder de Wmo en de Zorgverzekeringswet. Deze groep veelal ouderen zijn vaak als eerste bij de wijkverpleging in beeld. Het is van belang om signalen over deze doelgroep goed op te pakken en hierover afspraken te maken met onder andere de wijkverpleegkundige.

Wat gaan we ervoor doen?

In overleg met de wijkverpleegkundige en de huisartsen is gekomen tot de volgende actiepunten:

- In het zorg- en signalenoverleg brengen de deelnemers, zoals de politie, leerplicht, MEE en de woningcorporaties, zorgen en/of signalen over inwoners in. Dit betreft veelal kwetsbare inwoners waarvan niet duidelijk is of er reeds zorg aanwezig is of zorg nodig moet zijn. Om dit overleg te versterken en aansluiting te krijgen met de zorg zal een wijkverpleegkundige worden toegevoegd aan het zorg- en signalenoverleg. De wijkverpleegkundige kan, indien nodig, verbinding leggen met de huisarts;
- Cordaan en Amstelring zijn een gezamenlijk spreekuur opgestart. Dit wordt een laagdrempelig spreekuur, waar iedere hulpvraag welkom is;
- Project Functiebehoud Zorg in Transitie (FIT). In dit project, wat een samenwerking is met het AMC, worden kwetsbare ouderen in beeld gebracht. De huisartsen kunnen de wijkverpleegkundige vragen langs te gaan bij een oudere.
- Niet alle casuïstiek is direct een casus voor het Brede Hoed Team. Maar een casus kan wel vragen om afstemming. Daarom is in Diemen Zuid door één van de huisartsen het Home Team opgezet. Hieraan nemen zorgverleners die betrokken zijn bij ouderen deel.
- Indien een inwoner zowel zorg vanuit de Wmo nodig heeft als verpleging en/of verzorging, wordt zo veel als mogelijk het brede gesprek gezamenlijk gevoerd door de Wmo-consulent en de wijkverpleegkundige.
- De wijkverpleegkundige maakt geen deel uit van het Brede Hoed Team, maar kan wel aanschuiven als er een casus wordt besproken waarbij haar/zijn aanwezigheid gewenst is en kan zelf ook een casus inbrengen;

Wat willen we bereiken?

Een sluitend netwerk van voorzieningen voor mensen die binnen de verpleging en verzorging uit de Zvw en de Wmo vallen, waarbij signalen goed opgepakt worden.

Concrete acties:

- In 2016 en verder zal uitvoering gegeven worden aan de vastgestelde acties met wijkverpleegkundigen en huisartsen.

4.7 Burgerparticipatie

Wat is de stand van zaken?

Om beleidsvorming en besluitvorming goed tot stand te laten komen is de betrokkenheid van inwoners van groot belang. De ervaring van inwoners geven inzicht in de uitwerking van het beleid in de praktijk. Om de input van inwoners en cliënten op een gestructureerde manier vorm te geven is in 2008 de Wmo-raad ingesteld. Hiermee wordt bewerkstelligd dat belanghebbenden bij de Wmo vanuit een onafhankelijke positie betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering, monitoring en evaluatie van het gevoerde gemeentelijke Wmo-beleid. De Wmo-raad voorziet de gemeente van gevraagd en ongevraagd advies op onderwerpen die relevant zijn binnen de Wmo en draagt op die wijze bij aan de totstandkoming en verbetering van het integraal gemeentelijk beleid. Naast de Wmo-raad is in de gemeente Diemen ook een cliëntenraad Participatiewet, de sportraad en sinds 2015 ook de jongerenraad ingesteld. In voorgaande periode is gekeken of het wenselijk is om één gezamenlijke cliëntenraad voor het sociaal domein te organiseren. Vooralsnog is er voor gekozen om de verschillende raden apart en in aanvulling op elkaar te laten bestaan, waarbij op (deel-)onderwerpen gezamenlijk advies wordt uitgebracht naar de gemeente. Eind 2014 is de verordening Burgerparticipatie Wmo vastgesteld door de gemeenteraad.

Naast de burgerparticipatie in de verschillende adviesraden zijn in de afgelopen periode op onderwerpen (panel-)bijeenkomsten georganiseerd. Bijvoorbeeld bij de voorbereiding op de nieuwe taken van 1 januari 2015 zijn deze bijeenkomsten zeer waardevol gebleken. Ook is op onderwerpen, zoals bijvoorbeeld na de explosie in Beukenhorst, de dialoog gezocht met de bewoners om op die manier samen met verschillende thema's zoals leefbaarheid in wijk aan de slag te gaan.

Wat willen we bereiken?

De inwoners van Diemen worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering, monitoring en evaluatie van beleid. De adviesraden hebben de juiste kennis in huis om gedegen advies te kunnen geven aan het college.

Wat gaan we ervoor doen?

Om de burgerparticipatie te versterken wordt de samenwerking tussen de verschillende raden bevorderd. Naast de vaste adviesraden zal gekeken worden waar op onderwerpen panelbijeenkomsten georganiseerd kunnen worden. Ook zal gekeken worden naar andere manieren om het contact met de inwoners te versterken, zoals we bijvoorbeeld hebben gedaan met de bewoners van de Beukenhorst. In dit project is met behulp van een externe organisatie, Eigen Plan, de hulp ingeroepen van bewoners om de leefbaarheid van hun wijk te verbeteren. Het project valt onder het GIDS programma (Gezond in de Stad) dat tot doel heeft om de gezondheidsachterstanden in een achterstandswijk terug te dringen.

Concrete acties:

- In de komende periode zal de samenwerking tussen de verschillende actieve raden binnen de gemeente gestimuleerd, versterkt en geëvalueerd worden.
- In de komende periode zal actief gekeken worden naar de mogelijkheid om op relevante onderwerpen een panelbijeenkomst te organiseren.

- In de komende periode zal gezocht worden naar manieren om het contact met inwoners te versterken.
- Het project Beukenhorst in het kader van het GIDS programma wordt voortgezet.

4.8 Samenwerking door cliëntondersteuners

Wat is de stand van zaken?

In 2012 is de Visie op de klantbenadering vastgesteld. In grote lijnen werken we op basis van de volgende uitgangspunten:

- We gaan uit van het principe 'Eén klant of gezin, één plan'.
- De klant zal worden ondersteund bij, en worden aangesproken op, het zelfoplossend vermogen.
- Lokaal aanbod waar mogelijk, regionaal of bovenregionaal waar noodzakelijk. We investeren in verbindingen tussen organisaties. Het Brede Hoed Netwerk is hiervan een voorbeeld.
- Om de vraag van de klant op een goede manier te behandelen, is het ook van belang om een beeld te krijgen van wat er achter die vraag schuil kan gaan. De geboden zorg moet daardoor sneller, beter passen.
- We geven hulp, ondersteuning en advies zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk.

Deze visie geldt voor alle taken binnen het sociaal domein. Niet alleen het Brede Hoed Team, maar alle medewerkers met klantencontacten hebben in de afgelopen jaren een cursus gevolgd voor het voeren van een breed gesprek, ze hebben kennis gemaakt met elkaars werkzaamheden, er is ICT ondersteuning en er wordt gewerkt aan afspraken rondom privacy.

Het in de praktijk brengen van deze Visie op de klantbenadering is er één van vallen en opstaan. Het ontschotten en samenwerken met andere disciplines vraagt om een cultuuromslag, een bredere open blik en het vraagt om vertrouwen. Dat proces kost tijd. In zijn algemeenheid worden de bovengenoemde uitgangspunten onderschreven door cliëntondersteuners, maar in de uitvoering er van is gebleken dat de invalshoeken van de diverse medewerkers verschilt. Daar waar een participatiecoach en een Wmo consulent voorzieningen toekennen binnen kaders van wet- en regelgeving, zijn bijvoorbeeld de leden van het Brede Hoed Team erop gericht om te zoeken naar oplossingen die voor het gezin als geheel het beste resultaat oplevert. Er zijn gevallen denkbaar waarbij dit knelt.

Wat willen we bereiken?

We streven naar een goede samenwerking tussen de verschillende cliëntondersteuners die actief zijn bij de gemeente. We willen dat de medewerkers zich committeren aan de principes van de klantbenadering en deze daar waar mogelijk en gewenst toepassen op hun eigen werkerrein.

Wat gaan we ervoor doen?

In het najaar van 2015 wordt een eerste evaluatie van de werkwijze gedaan. We onderzoeken daarbij zowel de inhoud als het proces van de klantbenadering en samenwerking.

Concrete acties:

- In het najaar van 2015 wordt de visie op de klantbenadering geëvalueerd
- In 2016 worden de werkwijze en/of de afspraken rondom samenwerking in het kader van de klantbenadering waar nodig aangepast.

5. Financiën

De volledige inkomsten vanuit het rijk in het kader van de Wmo zijn niet eenvoudig traceerbaar in de rijksbegroting. De uitgaven binnen het terrein van de Wmo hebben dan ook geen directe aansluiting bij de zichtbare budgetten die binnen komen vanuit het rijk. Bij de start van de Wmo in 2007 zijn de budgetten die gemoeid waren met de nieuwe taken toegevoegd aan de gemeentelijke budgetten in de "integratie-uitkering Wmo". Voor de taken die voor 2007 reeds bij de gemeente belegd waren is niet duidelijk hoeveel geld hiervoor precies vanuit het rijk beschikbaar is en welke keuzes de gemeente hierin heeft gemaakt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de hulpmiddelen, het vervoer in het kader van de Wmo, maar ook de budgetten die gemoeid zijn met de oude Welzijnswet. Met de nieuwe taken voor de Wmo 2015 komt een separate "integratie-uitkering Sociaal Domein Wmo" binnen. Deze twee integratie-uitkeringen en de reeds in de begroting meerjarig ingeboekte budgetten vormen samen de budgetten voor de uitvoering van de Wmo. In onderstaande overzicht is getracht om inzicht te geven in de Wmo-gerelateerde budgetten. Niet alle onderwerpen zoals omschreven in dit plan komen terug in deze budgetten (bijvoorbeeld eventuele aanpassingen aan de openbare ruimte).

De nieuwe taken binnen de nieuwe Wmo zijn onderhevig aan een forse korting op het budget. Het budget voor begeleiding is olopend vanaf 2015 naar uiteindelijk 25% gekort, de hulp bij het huishouden kent een korting van 40% en ook de financiële regelingen voor chronisch zieken en gehandicapten zijn met een korting van ongeveer 40% overgeheveld naar de gemeenten. Het financiële risico voor gemeenten is dan ook aanzienlijk. Uitgangspunt bij de financiering van de nieuwe taken binnen de Wmo dat de integratieuitkering Sociaal Domein Wmo toereikend moet zijn voor de nieuwe taken. In onderstaande tabel een overzicht van de Wmo-gerelateerde budgetten. Binnen deze budgetten is in principe ruimte om de plannen en acties in dit plan te bekostigen.

Overzicht Wmo-gerelateerde budgetten*

	Budget
WMO INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	
- Vervoermiddelen en rolstoelen	€419.298
- Servicetaxi	€332.331
- Woonvoorzieningen	€271.116
- Hulp bij het huishouden	€1.093.402
- Begeleiding	€1.763.880
- Algemeen	€1.282.845
Totaal WMO INDIVIDUELE VOORZIENINGEN	€ 5.162.872
WMO COLLECTIEVE VOORZIENINGEN	
- Wmo-loket	€100.400
- Cliëntondersteuning	€1.081.484
- Veilig Thuis	€154.825
- Anti-discrimatievoorziening	€12.789
- Vrijwilligerscoördinatiepunt	€64.944
Totaal	€1.414.442

*Op basis begroting 2015 en begroting Sociaal domein Wmo 2015 zoals vastgesteld door het college in maart 2015.

Overzicht subsidies per programma

Onderstaande subsidies worden onder andere betaald uit bovenstaande budgetten, maar ook uit overige programma's. De hoogte van de subsidies in onderstaand overzicht is bepaald aan de hand van de vastgestelde subsidies 2014.

	Budget		Budget
PR14 VEILIGHEID		PR44 KUNST, VRIJE TIJD EN CULTUUR	
St. Welzijn Diemen *	16.457	Algemene Schakel Vereniging	3.843
PR37 OVERIGE DIENSTEN ONDERWIJS		Carpe Diem	3.383
Nieuwe Kring	25.670	Diemer Harmonie	5.622
Spirit *	55.890	Diemer Orkestje	697
St. Openbaar Onderwijs Primair	67.750	EDOG	20.121
St. RK Scholen	16.260	I.V.N.	433
PR42 WMO COLLECTIEVE VOORZIENINGEN		Kinderboerderij	5.157
Alzheimer Nederland	1.020	Kunstin Diemen	2.650
ANBO soc.cult. act voor ouderen	5.523	Speel-o-theek	1.449
Arkin *	50	St Kunst en Cultuur Noord-Holland	2.040
Blijf Groep *	95.631	St. Diemer Festijn	61.787
Cordaan	1.659	St. Diemer Omroep	15.846
de schakel	45.410	St. Loswalfestival	15.700
DMRA - Discriminatie Meldpunt Adam	12.600	St. Muziekcollectief Ouder Amstel	1.063
MaDi *	329.409	St. muziekschool Diemen *	55.234
Markant *	21.042	St. Openbare Bibliotheek Amsterdam *	280.587
Meer bewegen voor ouderen	5.980	St. theater de Omval	161.248
OKIDO	7.890	St. vrienden van de Hoop	2.954
PCOB	4.521	Vr. Theatergroep Diemen	1.729
Regenboog Groep *	11.383	Vrouwenkoor Ancora	1.206
School's cool *	17.820	Vrouwenkoor Voice Female	2.758
Scouting Diemen	5.447	PR48 PARTICIPATIEBUDGET	
Spirit *	65.060	Historische Kring	5.480
St. Assalaan	4.030	PR63 INKOMEN	
St. Vluchtelingenwerk Amstel t. Zaan *	26.000	St. Voedselbank Steunpunt Diemen	6.600
St. Welzijn Diemen *	646.687	St. Welzijn Diemen	0
St. Zonnebloem	513	PR72 WATERKERING, AFWATERING & LANDAANWINNING	
		EHBO vereniging Diemen	1.340
PR43 ACCOMODATIES		PR 36 GEMEENTELIJK ONDERWIJSACHTERSTANDBELEID	
Beheersstichting de Omval *	168.550	St. Welzijn Diemen *	268.940
		PR39 PEUTERSPEELZALEN	
		St. Welzijn Diemen *	114.903

* De raad heeft op voordracht van de raadscommissie subsidies vastgesteld dat voor deze organisaties geldt dat ze hun prestaties afstemmen op de doelen die in dit plan zijn opgenomen. Zie de toelichtende tekst in paragraaf 2.5

Bijlage 1: Totaaloverzicht van de doelen van 2016-2019

3.1 Eigen kracht en sociaal netwerk

3.1.1 Vrijtijdsbesteding	
Doelstelling	Acties
Alle sport- en andere vrijetijdsactiviteiten zijn toegankelijk voor alle Diemenaren	1. In 2015 en 2016 wordt het bestaande aanbod onder de aandacht gebracht door middel van communicatie via website, Diemernieuws, Diemen Info, een factsheet en in overleggen met betrokkenen.
	2. In 2017 stimuleren en waar mogelijk ondersteunen van verenigingen die een gehandicaptenteam willen opzetten.
	3. In 2016 en 2017 wordt aan trainers, begeleiders van activiteiten een cursus aangeboden over hoe om te gaan met mensen met een beperking tijdens hun activiteiten
	4. In 2017 wordt extra inzet gepleegd om getrainde vrijwilligers in te zetten om kinderen met een beperking of gedragsprobleem te laten deelnemen
3.1.2 Toegankelijkheid Openbare ruimte en gebouwen	
Doelstelling	Acties
De openbare ruimte en gebouwen zijn voor iedereen toegankelijk.	5. In 2016 en verder wordt de Wmo-raad betrokken in de inspraak bij de aanloop van projecten op het gebied van Openbare Ruimte
	6. In 2016 wordt onderzoek gedaan naar de belangrijkste looproutes in Diemen en de mogelijke aanpassingen hieraan.
3.1.3 Geschikt wonen	
Doelstelling	Acties
We willen bereiken dat mensen langer kunnen blijven wonen volgens hun eigen ideeën en mogelijkheden.	7. In de komende jaren wordt het belang van geschikte woningen onder de aandacht gebracht van inwoners, woningcorporaties, projectontwikkelaars en andere afdelingen binnen de gemeente.
	8. In de komende jaren wordt gekeken of er mogelijkheden zijn om gezamenlijke aanpassingen te doen aan woningen.
	9. In 2017 wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om een subsidieregeling in het leven te roepen die het aanpassen van woningen door huiseigenaren bevordert.
	10. In 2016 en verder wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om mensen te laten verhuizen van groot naar beter.
3.1.4 Mantelzorgers	
Doelstelling	Acties
Het aantal overbelaste mantelzorgers in Diemen neemt niet toe en bij voorkeur af. Mantelzorgers zijn zich bewust van hun rol en vragen tijdig hulp.	11. We zetten jaarlijks mantelzorgers in het zonnetje tijdens de dag van de mantelzorg.
	12. We geven jaarlijks mantelzorgers actief of woonachtig in Diemen een blijk van waardering door hen een attentie aan te bieden.
	13. Per 1 januari 2016 worden de mogelijkheden voor informele respijtzorg uitgebreid.
	14. In 2016 wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om mantelzorg meer onder de aandacht te brengen.
	15. In de komende periode wordt in het formuleren van beleid specifiek aandacht gegeven aan de belangen van

mantelzorgers.

3.1.5 Vrijwillige inzet

Doelstelling

Acties

We willen informele ondersteuning en ontmoetingen bevorderen.

16. In 2017 onderzoeken we de mogelijkheden om vrijwilligers te waarderen (in aanvulling op de huidige vrijwilligersonderscheiding).
17. In 2016 nodigen we inwoners uit via lokale media of op veel bezochte plaatsen om zelf met ideeën te komen.
18. In 2017 onderzoeken we of het aanbod en de ondersteuning aan vrijwilligers voldoende is

3.1.6 Armoedeondersteunende regelingen

Doelstelling

Acties

We willen in Diemen armoede bestrijden door inwoners van Diemen te ondersteunen om zowel economisch als maatschappelijk mee te kunnen doen.

19. In de komende periode wordt ingezet op het signaleren van doelgroepen met laag inkomen via de Wmo
20. Per 1 december 2015 wordt jaarlijks een forfaitaire financiële tegemoetkoming verstrekt aan inwoners voor "aantoonbare meerkosten" als gevolg van hun aandoening of beperking ter ondersteuning van de participatie en zelfredzaamheid.
21. In 2016 en verder worden de maatregelen uit het beleidsplan schuldhulpverlening 2016-2019 verder uitgewerkt.

3.1.7 Eenzaamheid/ Voorkomen sociale uitsluiting

Doelstelling

Acties

We streven naar minder inwoners die hebben last van eenzaamheid en/ of leven in sociaal isolement.

22. Jaarlijkse deelname aan de landelijke campagnes zoals de week van de eenzaamheid.
23. In de komende periode wordt meer informatie vergaard over de mate waarin eenzaamheid wordt ervaren bijvoorbeeld door zowel in de gezondheidsmonitor van de GGD als in het huisbezoek project 75+ te werken met een specifiek meetinstrument waarmee de mate van eenzaamheid kan worden gemeten.
24. In de komende jaren wordt aan de pilot 'Welzijn op recept' deelgenomen en gefinancierd.
25. In de komende jaren wordt www.diemenvoorelkaar.nl actief onder de aandacht gebracht bij de doelgroep lagere inkomens via het team Sociale Zaken om zo het risico op sociaal isolement tegen te gaan.
26. In de komende jaren is er aandacht voor vroegsignalering van eenzaamheid bij lokale partners zoals woningcorporaties, ouderenbonden, eerstelijnszorgprofessionals en kerken.

3.1.8 Burgerinitiatieven

Doelstelling

Acties

Inwoners nemen eigen initiatieven om de saamhorigheid, zelfredzaamheid, sociale cohesie en/ of leefbaarheid van de buurt te versterken.

27. In 2016 en verder worden inwoners uitgenodigd om initiatieven te ontwikkelen onder andere in het kader van "a right to challenge".

3.2 Algemene voorzieningen

3.2.1 Algemene voorzieningen	
Doelstelling	Acties
	<ol style="list-style-type: none">1. In de komende periode zal in samenspraak met de aanbieders voor hulp bij het huishouden onderzocht worden of het mogelijk is om een was- en strijkservice op te zetten2. In de komende periode zal onderzocht worden of het mogelijk is om een boodschappenbus in het leven te roepen.
3.2.2 Cliëntondersteuning	
De werkwijze van de cliëntondersteuners wordt verder geharmoniseerd en het de samenwerking tussen de aanbieders van cliëntondersteuning wordt bevorderd.	<ol style="list-style-type: none">3. In 2015 en verder wordt een evaluatie gehouden op de visie op de klantbenadering,4. In 2016 wordt voor relevante partners een themabijeenkomst georganiseerd over een eenduidige werkwijze binnen het Brede Hoed Netwerk.5. In de komende jaren wordt bij subsidieafspraken met betrekking tot cliëntondersteuning gekeken in hoeverre de organisaties kunnen samenwerken en, daar waar overlap aanwezig is, de taken gebundeld kunnen worden.
3.2.3 Jongerenbeleid	
Doelstelling	Acties
Kinderen en jongeren zich op een positieve manier ontwikkelen tot zelfredzame volwassen Inwoners met een zinvolle vrijetijdsbesteding.	<ol style="list-style-type: none">6. Vanaf 2016 worden de kinderworkshops in het kader van Talentontwikkelingen uitgebreid naar de groepen 1 t/m 3 op de basisscholen en een uitbreiding van het aantal scholen die deze aanbieden7. In 2016 start een pilot van start met een 'intensief kinderwerker' die outreachend te werk gaat;8. Vanaf 2016 wordt gekeken of activiteiten in het kader van jongerenparticipatie uitgebreid kunnen worden naar andere buurten van Diemen, bijvoorbeeld van Diemen Zuid naar Diemen Centrum;9. In 2016 verschijnt er een nieuwe notitie over het jeugd- en jongerenbeleid in Diemen.
3.2.4 Vervoer / Verplaatsen in de omgeving	
Doelstelling	Acties
Een buurt waar goede voorzieningen zijn die goed toegankelijk zijn, een gedegen OV-netwerk en daar waar nodig de mogelijkheid om gebruik te maken van de Servicetaxi om te verplaatsen.	<ol style="list-style-type: none">10. In 2016 wordt het vervoerscontract opnieuw aanbesteed.11. In 2016 en verder wordt onderzocht op welke manier het vervoer in de Amstelland-regio vormgegeven kan worden.
3.2.5 Veilig Thuis	
Doelstelling	Acties
Minder kinderen en volwassenen te maken hebben met, of slachtoffer zijn van geweld.	<ol style="list-style-type: none">12. Jaarlijks wordt gerapporteerd over de voortgang van Veilig Thuis13. In 2016 wordt een lokaal preventieplan aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling opgesteld.

3.3 Individuele voorzieningen

3.3.1 Begeleiding	
Doelstelling	Acties
Door de inzet van begeleiding, waaronder dagbesteding, kunnen mensen zo lang als mogelijk in de eigen leefomgeving te laten blijven	1. In 2016 en verder zal het beleid met betrekking tot begeleiding geëvalueerd en daar waar wenselijk en nodig aangepast worden.
	2. In 2016 en verder zal follow up in het kader van begeleiding nader vormgegeven worden.
3.3.2 Beschermd wonen en opvang	
Doelstelling	Acties
Het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van personen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.	3. In 2015 zal een plan van aanpak beschermd wonen/ maatschappelijke opvang 2016-2020 opgesteld worden.
	4. In 2016 en verder zal uitvoering gegeven worden aan het plan van aanpak beschermd wonen/ maatschappelijke opvang 2016-2020.
3.3.3 Hulp bij het huishouden	
Doelstelling	Acties
Voor een ieder die het echt nodig heeft mogelijk om hulp bij het huishouden te ontvangen.	5. In 2016 zal onderzocht worden op welke wijze de hulp bij het huishouden vanaf 2017 voortgezet/ vormgegeven zal worden.

4. Samen aan de slag

4.1 Privacy	
Doelstelling	Acties
We willen bereiken dat partijen in staat zijn om binnen vastgestelde kaders informatie uit te wisselen om daarmee de klant beter te helpen, de hulpverlening af te stemmen en de privacy van de klant te waarborgen.	1. Eind 2016 zal het aansluitdocument Zorg en Veiligheid en de daarmee samenhangende overlegstructuur geëvalueerd worden.
4.2 Kwaliteit	
Doelstelling	Acties
Kwaliteit binnen de Wmo waarborgen door middel van toezicht en controle.	1. Eind 2015 zullen afspraken worden gemaakt met de GGD over het toezicht in 2016 en verder 2. In 2015 en 2016 wordt een nieuw klantentevredenheidsonderzoek ontwikkeld. 3. In 2016 en verder wordt jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.
4.3 Sociale kaart	
Doelstelling	Acties
Verbindingen tussen organisaties met een hulpaanbod voor inwoners in Diemen moeten snel en gemakkelijk tot stand komen en informatie toegankelijk en integraal presenteren aan inwoners als zij een (potentiële) hulpvraag hebben	4. In 2016 worden afspraken gemaakt met de betrokken organisaties over het beheer van de sociale kaart in 2016 en verder.
4.4 Goede overgang van Jeugdwet naar Wmo	
Doelstelling	Acties
Jongeren die 18 worden zouden er weinig tot geen last moeten hebben van het feit dat ze met 18 overgaan naar een andere wet, de Wmo of de Zorgverzekeringswet (Zvw).	5. In 2016 en verder zullen het beleid en verordening voor de Jeugdwet, participatiewet en de Wmo zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd worden. 6. In 2016 wordt in overleg met de zorgverzekeraar nadere afspraken gemaakt over een goede overgang van de Jeugdwet naar Wmo, participatiewet en de Zvw. 7. In 2016 worden afspraken gemaakt met het VSO en zorginstellingen over de overgang van school naar werk of dagbesteding.
4.5 Samenwerking met de zorgverzekeraar	
Doelstelling	Acties
Door goede samenwerking met de zorgverzekeraar wordt de professionele ondersteuning aan een cliënt goed en passend op elkaar afgestemd.	8. In 2016 en verder zal regelmatig overleg met Achmea plaatsvinden over de afstemming van de professionele ondersteuning aan cliënten.
4.6 Samenwerking met de wijkverpleging	
Doelstelling	Acties
Een sluitend netwerk van voorzieningen voor mensen die binnen de verpleging en	9. In 2016 en verder zal uitvoering gegeven worden aan de vastgestelde acties met wijkverpleegkundigen en huisartsen.

verzorging uit de Zvw en de Wmo vallen, waarbij signalen goed opgepakt worden.

4.8 Burgerparticipatie

Doelstelling

Acties

De inwoners van Diemen worden betrokken bij de voorbereiding, uitvoering, monitoring en evaluatie van beleid.

10. In de komende periode zal de samenwerking tussen de verschillende actieve raden binnen de gemeente gestimuleerd, versterkt en geëvalueerd worden.
11. In de komende periode zal actief gekeken worden naar de mogelijkheid om op relevante onderwerpen een panelbijeenkomst te organiseren.
12. In de komende periode zal gezocht worden naar manieren om het contact met de inwoner te versterken.

4.9 Samenwerking door cliëntondersteuners

Doelstelling

Acties

We streven naar een goede samenwerking tussen de verschillende cliëntondersteuners die actief zijn bij de gemeente.

13. In het najaar van 2015 wordt de visie op de klantbenadering geëvalueerd
14. In 2016 worden de werkwijze en/of de afspraken rondom samenwerking in het kader van de klantbenadering waar nodig aangepast.

Bijlage 2: Afkortingen en begrippenlijst

AMHK	Advies- en Meldpunt voor Huiselijk geweld en Kindermishandeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
Begeleiding	Activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt met als doel om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen
Beschermd wonen	Wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorend toezicht en begeleiding
CAK	Centraal Administratie Kantoor
Calamiteit	Niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van een voorziening en die tot een ernstig schadelijk gevolg voor of de door van een cliënt heeft geleid.
CER	Compensatie Eigen Risico
CZM	Collectieve Zorgverzekering voor Minima
De Brede Hoed	In De Brede HOED kan iedereen, van jong tot oud, terecht voor informatie, advies en diensten op het gebied van opvoeden, zorg en ondersteuning en welzijn
Domotica	De integratie van technologie en diensten, ten behoeve van een betere kwaliteit van wonen en leven.
FIT	Functiebehoud Zorg in Transitie
GGD	Geestelijke Gezondheids Dienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
Het Brede Hoed Netwerk	Onder het Brede Hoed netwerk vallen alle professionals in de 1e lijn op het gebied van welzijn, zorg, participatie, onderwijs (jeugd)gezondheidszorg en inkomen die inwoners ondersteunen bij de vragen die zij tegenkomen op hun levenspad. Ook vallen hieronder de signaleerders, zoals het informele netwerk, de politie en de woningcorporatie.
GIDS -programma	Gezond in de stad – een programma dat tot doel heeft om de gezondheidsachterstanden in een achterstandswijk terug te dringen
HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage
JBRA	Jeugdbescherming regio Amsterdam
MEE	Organisatie die mensen met een beperking ondersteunt
Pgb	Persoonsgebonden budget
SWD	Stichting Welzijn Diemen
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSO-PRO	Voortgezet Speciaal Onderwijs- Praktijkonderwijs
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Zin	Zorg in natura
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZZP	Zorgzwaartepakket

Bijlage 3: Impressie input deelnemers conferentie “Proppenfestijn”

